សៀវភៅគតិលោក

ភាគ ទី១

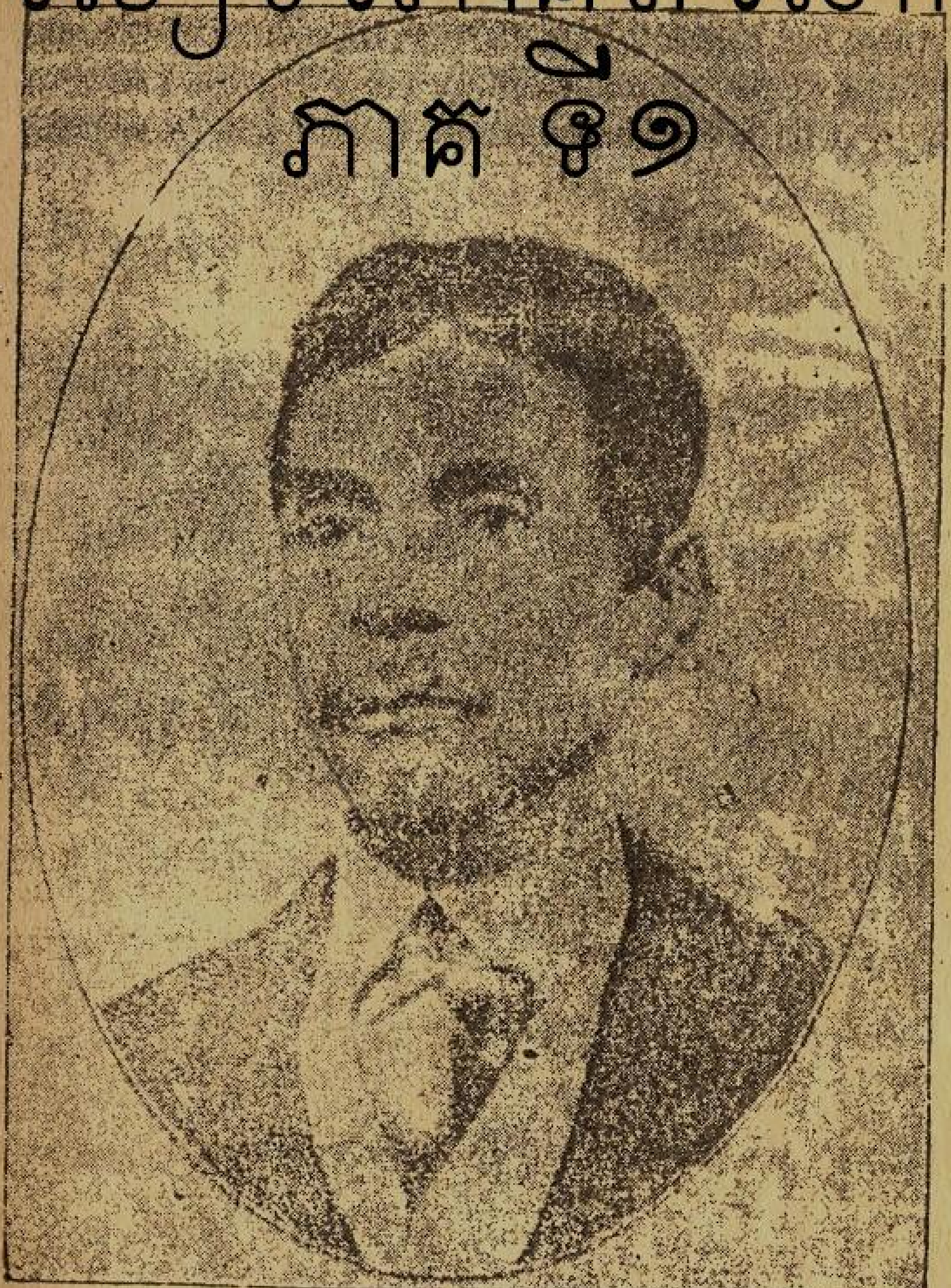

សុត្តន្តប្រីជា ឥន្ទ

១៨៥៩ - ១៩២៤

ChanBoKeo.com

ប្រវត្តិពង្សាវតារ

ឧកញ៉ាសុត្តន្តប្រីជា ឥន្ទ កំណើតកើតនៅស្រុកទន្លេធំគឺភូមិរកាកោងខេត្តមុខកំពូលមាតាឈ្មោះយាយ មុំ បិតាឈ្មោះបញ្ញងកែ ឧកញ៉ាកើតថ្ងៃចន្ទខែអាសាធឆ្នាំវកពុទ្ធសករាជកន្លងទៅបាន ២៤០៣ វស្សាគឺថ្ងៃ២២ សុរយតឆ្នាំ១៨៥៩, កាលអាយុ១០ឆ្នាំ នៅវត្តសិក្សាអក្សរខ្មែរ អាយុ១៥ឆ្នាំចេញរៀនប្រែព្រះបរិយត្តិបួសជាសាមណេរណៅវត្តព្រែកពោធិ៍បួសបាន១ វស្សាសឹកចាកភេទជាសាមណេរ រួចទៅរៀននឹងលោកព្រះអាចារ្យពេជស្រុកព្រះត្រពាំង, អាយុ១៨ឆ្នាំទៅរៀននឹងលោកគ្រូព្រះពុទ្ធឃោសាចារ្យ ប្រាក់ វត្តឧណ្ណាលោម ក្រុងភ្នំពេញ, អាយុ១៩ឆ្នាំទៅរៀននឹងលោកគ្រូព្រះអាចារ្យ សុខ វត្តកែវ ស្រុកបាត់ដំបង, អាយុ២០ឆ្នាំបានបួសជាភិក្ខុនៅវត្តកែវ១ វស្សាទើបលាព្រះឧបជ្ឈាយាចារ្យទៅរៀននៅស្រុកបាងកកក្រុងស្យាម រៀនបាន៧វស្សា ក៏វិលមកស្រុកខ្មែរវិញក្នុងអំណាចលោកព្រះយ៉ាថាថន (ញ៉ុញ) នៅវត្តកណ្តាលស្រុកបាត់ដំបង រួមបាន ១០វស្សាលាសិក្ខាបងសឹកមកមានបុត្រភរិយានៅភូមិផ្សាធំ លោកកថាថន (ឈុំ) ចិញ្ចឹមជាទីហ្លួងវិចិត្រវោហារបាន តែងបានប្រែ

បាលីជាសម្រាយមានឈ្មោះ៤៤ ឈ្មោះជាសៀវភៅខ្លះ ចារស្លឹករឹតខ្លះ, លុះអាយុបាន៥៥ឆ្នាំ រាជការក្រុងភ្នំពេញ ឲ្យយកមកតាំងទីជា ឧកញ៉ាសុត្តន្តប្រីជា ប្រោសឲ្យជួយតែងសព្វវចនាធិប្បាយខ្មែរ នៅទីសាលាបាលី ក្នុងរវាងអាយុ៥៥ឆ្នាំ ដល់អាយុ៦៥ឆ្នាំ បានលារាជការ វិលមកនៅស្រុកបាត់ដំបងដើមវិញលុះនៅថ្ងៃ ១០កើត ខែអស្សុជ ឆ្នាំជូតឆស័កមានរោគអ្នក បណ្តាកូនចៅរាល់គ្នាប្រតិបត្តិប្រកបថ្នាំរកគ្រូរក្សាពុំចេះធូរឡើយ, លុះដល់ថ្ងៃអាទិត្យ ១២កើត ខែកត្តិក ឆ្នាំជូតឆស័ក ក៏ទទួលអនិច្ចកម្ម នៅវេលាម៉ោង ៨ព្រឹកគឺថ្ងៃ៨ ណូវឹម ឆ្នាំ១៩២៤ ៗ

(គ) ឆ្លើយថា សត្វលោកទាំងពួងដែលនឹងកើតនោះអាស្រ័យ ដោយបុញ្ញាភិសង្ខារខ្លះ តែចំណែកខាងមនុស្សលោនេះ ប្រកប ដោយអារម្មណ៍ដែលជាឧតុនិយម និងពីជនិយមនិងកម្មនិយម៣ ប្រការផងគ្នា ។

ឧតុនិយមនោះ បានខាងឯរបស់ធាតុ គឺជាតិដីថ្មីក្រួសរវាន ផ្សេងៗ ។

ពីជនិយមនោះ បានខាងរុក្ខជាតិតិណជាតិស្មៅវល្លិផ្សេង ។

កម្មនិយមនោះ បានខាងឯបសាទរូបដែលជ្រួតជ្រាបទៅ ក្នុងកាយសត្វជាដើម ព្រមទាំងវេទនា សញ្ញា សង្ខារ វិញ្ញាណ ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងទ្វារទាំង៦ រួមអារម្មណ៍៣ ប្រការនេះផ្សំ ចូលគ្នាជារាងកាយ ទើបបានជាសត្វទាំងពួងក្នុងមនុស្សលោក ។

ឯចំណែកខាងទេវលោកនោះ មានតែអារម្មណ៍ដែលជាផល នៃកម្មម៉្យាងគឺឧបបាតិក:កំណើត. ១ទៀតឯផែនដីដែលជាទី អាស្រ័យនៅរបស់សត្វនិងរាងកាយរបស់សត្វ និងសារពើទាំង ពួងក៏កើតអំពីកម្មនិយមទាំងអស់ ។ មនុស្សលោកជាហេតុ ទេវ លោកជាផលសំរាប់ក្តីរស់នៅរបស់លោកទិព្វ ។

ទេវលោកជាហេតុ មនុស្សលោកជាផលសំរាប់ក្តីរស់នៅ

របស់លោកមនុស្ស ។

(ស) សួរថា សត្វលោកដែលកើតមកជាមនុស្សយើង ហេតុ អ្វីក៏ខុសគ្នា? ។

(គ) ឆ្លើយថា ការដែលប្លែកគ្នានោះព្រោះសង្ខារតាក់តែង ដោយអំណាចបុណ្យនិងបាប ដែលសត្វកសាងមកអំពីបុព្វជាតិ សត្វទាំងឡាយបណ្តាដែលមានចិត្តគ្រប់គ្រងនៅជាដើមនេះ ក៏ ជាធម៌និងលោកផ្សំគ្នាដូចយ៉ាងធាតុទង់ហ្វា ដែលជារបស់កើត អំពីធាតុមាសនិងទង់ដែងផ្សំគ្នាដូច្នោះ សត្វទាំងឡាយផ្សេងគ្នា ក៏ព្រោះធម៌និងលោកដែលផ្សំគ្នានោះ មានចំណែកតិចច្រើន ផ្សេងគ្នា ដូចយ៉ាងសាច់ទង់ហ្វាដែលផ្សេងគ្នាព្រោះធាតុទង់ ដែងដែលផ្សំគ្នានិងធាតុមាសនោះ តិចច្រើនជាងគ្នាយ៉ាងនោះ ឯង ចូលចិត្តឬទេ បើពុំចូលចិត្តយើងនឹងញែកកាយញែកចិត្ត ចេញ ជាលោកជាធម៌ឲ្យយល់ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។

(ស) ករុណា ពុំទាន់ចូលចិត្តសព្វគ្រប់ទេ និមន្តលោកគ្រូម្ចាស់ ញែកឲ្យទានស្តាប់បាន ។

(គ) អើឯងចាំស្តាប់ហ្ន៎ ពណ៌លឿងៗដែលផ្ទុះទៅក្នុងសាច់ ទង់ហ្វានោះ ជាជាតិមាសពណ៌ក្រហមមួយៗក្នុងសាច់ទង់ហ្វានោះ

ជាជាតិទង់ដែងមានឧបមាយ៉ាងណាចិត្តរបស់សត្វដែលមានសេចក្ដីចេះដឹងនោះជាតិធម៌ ឯកាយឬអារម្មណ៍របស់សត្វដែលប្រាសចាកក្ដីចេះដឹងនោះ ជាជាតិលោកសេចក្ដីនោះមានឧបមេយ្យដូច្នេះឯង ចិត្តនេះជាជាតិធម៌ ទើបពុំស្លាប់តែកាយឬអារម្មណ៍ជាជាតិលោក ទើបត្រូវស្លាប់ជាធម្មតា មាសបរិសុទ្ធក្នុងសាច់ទង់ហ្វានោះ ពុំមែនទង់ហ្វា គឺជាមាសចំណែក១ ផ្សេង ដូចគ្នាយ៉ាងនោះឯង ហេតុនោះទើបសត្វលោកកើតឡើងខុសគ្នាដោយអំណាចផ្សំធាតុ គឺបុញ្ញាធិសង្ខារដែលជាបុណ្យនិងអបុញ្ញាភិសង្ខារដែលជាបាប ។

(ស) ករុណាលោកគ្រូអធិប្បាយមកនេះ ក៏ចូលជាគតិធម៌ច្រើនៗ ខ្ញុំព្រះករុណាស្ដាប់បានហើយតែខ្ញុំព្រះករុណាត្រូវការចង់ដឹងចង់ចេះតែក្នុងគតិលោក ចំណែក១ សូមទានអត់ទោសមនុស្សយើងសព្វថ្ងៃនេះ ពុំដូចគ្នានោះ ព្រោះសាងមកខុសគ្នាហើយតាមគតិធម៌ តែខាងគតិលោកៗឃោគជាដូចម្ដេចវិញដូចមនុស្សខ្លៅល្ងង់នោះ តើកើតឡើងដោយហេតុអ្វីមនុស្សឥតមិត្រសំឡាញ់នោះ តើកើតឡើងដោយហេតុអ្វី មនុស្សឥតក្ដីសុខនោះ តើកើតឡើងដោយហេតុអ្វី សូមលោកគ្រូម្ចាស់..

អធិប្បាយឲ្យទានតាមគតិលោកពិតៗ? ។

(គ) ឆ្លើយថា ឱរឿងនោះបើនឹងនិយាយដោយគតិលោក ក៏ឃើញថាមនុស្សយើងល្ងង់ខ្លៅនោះ មិនពីព្រោះហេតុអ្វី ព្រោះតែសេចក្ដីខ្ជិលប៉ុណ្ណោះឯង ដូចបទក្នុងគម្ពីរលោកនីតិថា៖

អលសស្ស កុតោសិប្បំ អសិប្បស្ស កុតោជនំ
អជនស្សកុតោមិត្តំ អមិត្តស្សកុតោ បុញ្ញំ អបុញ្ញស្ស
កុតោ សក្ដំ។

ប្រែថា សិល្បសាស្ត្រចំណេះវិជ្ជាមានមកអំពីទីណាដូចម្ដេចបានដល់អ្នកខ្ជិល សេចក្ដីខ្ជិលនោះមាននៅហើយ វិជ្ជាទាំងពួងក៏ពុំអាចមានដល់មនុស្សឡើយ បើចំណេះវិជ្ជាមិនមានហើយ ទ្រព្យសម្បត្តិនឹងកើតមានមកអំពីទីណាដូចម្ដេចបាន កាលបើទ្រព្យសម្បត្តិមិនមានហើយ ធ្វើម្ដេចឡើយនឹងមានមិត្រសំឡាញ់គេរាប់អាន គឺថាពុំមានបុគ្គលឯណា១ និងចូលមកជាមិត្រជាភក្ដិជាពួកឡើយ កាលបើមិនមានមិត្រភ្វាហើយសេចក្ដីសុខសប្បាយឯណាក៏មាន និងមានតែសេចក្ដីទុក្ខលំបាកជាប្រក្រតី កាលបើមានតែក្ដីលំបាកទុក្ខហើយ ចិត្តគិតកសាងមគ្គផលកុសលសីលទាននិងគេឯណាមាន កាលបើពុំមានកុសលបុណ្យទានហើយធ្វើម្ដេច

ឡើយនឹងបានសម្បត្តិសួគ៌និព្វាននិងគេ ហេតុដូច្នេះ បានជាថា
សេចក្ដីខ្ជិលនេះ ជានីវរណធម៌ហាមមិនឲ្យបានប្រយោជន៍ក្នុង
លោកនេះ និងលោកខាងមុខ ឯងចូលចិត្តចុះ ។

(ស) ករុណា ខ្ញុំព្រះករុណាចូលចិត្តហើយ ប៉ុន្តែដែលព្រះករុ
ណាម្ចាស់ថាចំណេះវិជ្ជានោះ គឺសិល្បវិជ្ជាដែលជាវិសេសលើស
វិជ្ជា ទាំងពួងក្នុងលោកនេះ?

(គ) អើ រឿងសព្វវិជ្ជានោះ គឺវិជ្ជាអក្សរនេះឯងវិជ្ជាវិសេ
សលើសវិជ្ជា ទាំងអស់ក្នុងលោកតែប្រជុំចុះក្នុងវិជ្ជាអក្សរចំ
ណែក១ ទាំងអស់ ព្រោះវិជ្ជាអក្សរនេះ ជាវិជ្ជាដំបូងជាងវិជ្ជា
ទាំងពួង ប្រៀបដូចកែវសំរាប់ផ្ទះមើលវត្ថុទាំងពួង បើវិជ្ជា
អក្សរនេះកើតវិបត្តិវិបល្លាសទៅកាលណាហើយ វិជ្ជាទាំងពួងក៏
ពុំអាចតាំងនៅបាន ព្រោះពុំមានទីចំណាំទៅបាន ហេតុនោះទើប
ថាវិជ្ជាអក្សរនេះវិសេសលើសជាងវិជ្ជា ទាំងពួង ។

១ទៀត អ្នកពុំចេះអក្សរនោះ ប្រៀបដូចជាបុគ្គលមានចក្ខុ
ងងឹត នឹងមើលនូវរូបារម្មណ៍ទាំងពួងមិនឃើញ អ្នកដែលចេះ
អក្សរនោះ ប្រៀបដូចបុគ្គលមានចក្ខុបរិបូណ៌ នឹងចង់មើលអ្វី
ក៏អាចមើលបានទូទៅ ។

(ស) ករុណាដែលលោកគ្រូម្ចាស់អធិប្បាយអ្នកពុំចេះ
អក្សរប្រៀបដូចជាមនុស្សខ្វាក់ អ្នកដែលចេះអក្សរថាដូច
ជាបុគ្គលបរិបូណ៌ដោយចក្ខុប្បសាទ បទពីរយ៉ាងនេះ ខ្ញុំព្រះករុ
ណាស្ដាប់បាន តែពុំសូវយល់សេចក្ដីសព្វគ្រប់ សូមនិមន្តលោកគ្រូ
ម្ចាស់អធិប្បាយឲ្យពិស្ដារទៀត?

(គ) ឱឯងនៅសង្ស័យអ្វីទៀត បើដូច្នេះយើងនឹងសួរឯង
វិញថាមានហិបឬកញ្ជើ១ ដែលគេដាក់គ្រឿងមាសគ្រឿង
ប្រាក់គ្រឿងស្ពាន់ លាយចូលគ្នាហើយឲ្យមនុស្សខ្វាក់មើល តើ
មនុស្សខ្វាក់នោះអាចយល់ស្គាល់របស់ទាំងអស់នោះបានឬទេ
អាចដឹងថាវត្ថុនេះជាមាស វត្ថុនោះជាប្រាក់ជាស្ពាន់ឬទេ?

(ស) ករុណាធម្មជាតិមនុស្សខ្វាក់នោះ ពុំអាចនឹងមើលយល់
ស្គាល់បានឡើយមនុស្សដែលមានចក្ខុប្បសាទបរិបូណ៌ទើបអាច
មើលយល់ស្គាល់បាន ។

(គ) អើ ដូចគ្នាមនុស្សខ្វាក់មើលវត្ថុពុំយល់ស្គាល់ជាមាសជា
ប្រាក់នោះលោកប្រៀបដូចជាមនុស្សពុំចេះអក្សរ អ្នកពុំចេះ
ទុកស្មើនឹងមនុស្សខ្វាក់ អ្នកចេះអក្សរទុកស្មើនឹងមនុស្សបរិបូ
ណ៌ដោយចក្ខុប្បសាទ ។

១ ទៀតវិជ្ជាអក្សរនេះទុកស្មើភ្នែកទិព្វមាត់ទិព្វក៏បាន ដូចយ៉ាង
សព្វតម្រាទាំងពួងមានតម្រាភូមិសាស្ត្រតម្រាពង្សាវតារជាដើម
ជារបស់បុរាណកន្លងទៅយូរហើយ យើងចេះអក្សរបានអាន
មើលក៏អាចដឹងរឿងរ៉ាវបាន និយាយប្រាប់គ្នាគ្នីបានយ៉ាងនេះទុក
ស្មើយើងមានភ្នែកទិព្វ ។

១ទៀត យើងនៅស្រុកនេះនឹងនិយាយឬប្រាប់កិច្ចការ ឬចង់
ដឹងការអ្វីៗ អំពីបែបអ្នកស្រុកឯនោះក្តី ប្រើតែអក្សរទៅគេ
ក៏បានដឹងច្បាស់ វិជ្ជាអក្សរនេះអាចចារឹតពាក្យសំដីបានសព្វ
ប្រការតម្កល់ទុកនៅអស់កាលជាអង្វែង ។

១ទៀត បើបានចេះខាងអក្សរលោកអ្នកប្រទេសក្រៅ
មានអក្សរសៀម ឬអក្សរបារាំងសែសជាដើមផង ក៏រឹតតែ
កើតចំណេះជាភិយ្យោភាព អាចដឹងវិធីក្នុងប្រទេសនោះៗបាន
ទូទៅ ដូចអ្នកមានកូនសោអាចចាក់សោបើកហិប មើលរបស់
ក្នុងហិបនោះបានដោយងាយៗ កើតបញ្ញាក្លាហានព្រោះបានដឹង
ក្បួនខ្នាតបែបផែនក្រៅស្រុកក្នុងស្រុកមិនសង្ស័យ ហេតុនោះ
ទើបយើងពោលថា សព្វវិជ្ជាទាំងពួងក្នុងលោកនេះ សឹងមានទី
រៀនចប់ទៅបាន តែវិជ្ជាអក្សរ១នេះជាវិជ្ជារៀនពុំចេះចប់

ព្រោះជាវិជ្ជាវិសេសលើសវិជ្ជាទាំងពួងក្នុងលោកនេះ គួរឯង
ចូលចិត្តចុះ ។

(ស) ករុណា ខ្ញុំករុណាស្តាប់បានចូលចិត្តហើយ ចុះវិជ្ជាអ្វីទៀ
តដែលជាវិជ្ជាបន្ទាប់រងវិជ្ជាអក្សរនេះទៅ?

(គ) វិជ្ជាលេខ ជាវិជ្ជាបន្ទាប់រងពីវិជ្ជាអក្សរនេះ លេខនិង
អក្សរជាវិជ្ជារួមនៅជាមួយគ្នា ។

(ស) សូមទាន ចុះវិជ្ជាទាំងអស់ក្នុងលោកនេះបុគ្គលឯណា
រៀនចេះចាំបានហើយ សឹងនាំមកនូវប្រយោជន៍ដល់បុគ្គលនោះ
ៗបានទទួលសេចក្តីចំរើនដូចម្តេច ឬមានវិជ្ជាឯណា១ ជាសឹក
សត្រូវដល់បុគ្គលអ្នកចេះនោះខ្លះដែរ?

(គ) ថា វិជ្ជាក្នុងលោកចាត់ជាពីរប្រការ គឺទុវិជ្ជាប្រការ១
សុវិជ្ជាប្រការ១ វិជ្ជាណាដែលបុគ្គលចេះដឹងហើយ សំដែងឡើង
ធ្វើឡើងអាចនឹងនាំមកនូវសេចក្តីទុក្ខ សេចក្តីវិនាសផល
ប្រយោជន៍ដល់បុគ្គលដទៃផង ដល់អាត្មាឯងផងយ៉ាងនោះហៅ
ថា ទុវិជ្ជាពិតមែន វិជ្ជាឯណាដែលបុគ្គលសំដែងឡើង ធ្វើឡើង
ហើយអាចនឹងនាំមកនូវសេចក្តីសុខ សេចក្តីចំរើនដល់បុគ្គលដ
ទៃផង ដល់អាត្មាផង យ៉ាងនេះវិជ្ជានោះឈ្មោះសុវិជ្ជាបុគ្គលឯណា

ទ្រទ្រង់នូវចំណែកសុវិជ្ជាបុគ្គលនោះទទួលសេចក្ដីសុខសេចក្ដីចំរើនសួស្ដីមង្គល បុគ្គលនោះឯណាទ្រទ្រង់ចំណែកទុវិជ្ជា បុគ្គលនោះទទួលសេចក្ដីទុក្ខទោស សេចក្ដីវិនាស សុវិជ្ជាជាគុណដល់អ្នកចេះដឹង ទុវិជ្ជាជាទោសដល់អ្នកដែលទ្រទ្រង់នោះ ។

(ស) សូមទានអត់ទោសចុះ បុគ្គលខ្លះមានវិជ្ជាចំណេះខ្ពស់ហើយ តែធ្លាកខ្លួនចុះចាកវិជ្ជានោះវិញទទួលតែសេចក្ដីទុក្ខទោសគរហានិន្ទាវិជ្ជាដែលចេះដឹងហើយប្រើវិញពុំបាន យ៉ាងនេះគឺហេតុអកុសលអ្វី? ។

(គ) ថាអ្នកនោះមានវិជ្ជាខ្ពង់ខ្ពស់ល្អហើយ តែធ្វើឲ្យវិជ្ជាប្រើពុំបានវិញនោះព្រោះឥតមារយាទ ឥតក្ដីហិរិឱត្តប្បៈ គ្មានខ្មាសបាប ខ្លាចបាប ប្រព្រឹត្តខ្លួនទៅតាមគតិមនុស្សពាលផ្សេងៗ យ៉ាងបុគ្គលនោះឯងទើបត្រូវទទួលក្ដីទុក្ខទោស គរហានិន្ទាគ្រប់ប្រការក្នុងលោកនេះ ។

(ស) ចុះមនុស្សយើងធ្វើខ្លួនឲ្យបរិសុទ្ធនោះតើត្រូវប្រព្រឹត្តយ៉ាងណា?

(គ) ថាឯការដែលនឹងធ្វើនូវខ្លួនឲ្យបរិសុទ្ធនោះតោងឲ្យចំរើននូវសេចក្ដីសុខដល់អ្នកដទៃ ទើបខ្លួនបានទទួលសេចក្ដី

បរិសុទ្ធនោះ បើឲ្យក្ដីទុក្ខគេហើយ, ក្ដីទុក្ខនោះឯងនឹងមានដល់ខ្លួនវិញមិនខាន ខ្លួនឯងនឹងទទួលក្ដីបរិសុទ្ធឯណាបាន ។

(ស) មនុស្សយើងដែលលោកសន្មតហៅថាមនុស្សល្អនោះតើមានអាការកិរិយាយ៉ាងណា ដែលហៅថាមនុស្សអាក្រក់នោះតើមានអាការកិរិយាយ៉ាងណា?

(គ) ថាមនុស្សដែលល្អនោះ គឺមនុស្សណាប្រកបដោយក្ដីសុចរិត៣ ប្រការគឺ កាយសុចរិត១ វចីសុចរិត១ មនោសុចរិត១ ប្រព្រឹត្តខ្លួនជាបុគ្គលប្រដៅងាយ មានហិរិ ឱត្តប្បៈជាជញ្ជាំង ឬកំផែងបិតបាំងកាយ មិនឲ្យក្ដីអកុសលធម៌ចូលញាំញីខ្លួនបាន យ៉ាងនេះ មនុស្សនោះឯងហៅថាមនុស្សល្អបាន ។ មនុស្សប្រកបដោយក្ដីទុច្ចរិត៣ ប្រការគឺកាយទុច្ចរិត១ វចីទុច្ចរិត១ មនោទុច្ចរិត១ ប្រព្រឹត្តខ្លួនជាបុគ្គលប្រដៅក្រ ពុំមានហិរិឱត្តប្បៈធម៌បិទបាំងកាយ ហើយផ្សាយចិត្តក្នុងការអកុសលផ្សេងៗ វង្វេងដោយគតិពាលពិតមនុស្សយ៉ាងនេះឯង ហៅថាមនុស្សអាក្រក់ក្នុងលោកយើងនេះ ។

(ស) សូមទានមេត្តាប្រោស ពាក្យសុភាសិតប្រដៅថាឲ្យវៀរក្ដីរកស៊ីក្នុងការមិច្ឆាជីវៈ ឲ្យរកស៊ីតាមផ្លូវសម្មាជីវៈ ផ្លូវ...

មិច្ឆាជីវៈនោះដូចម្តេច ផ្លូវសម្មាជីវៈនោះដូចម្តេច?

(គ) ឱ ផ្លូវមិច្ឆាជីវៈនោះគឺប្រកបការរកស៊ីខុសគន្លងធម៌ មានលក់គ្រឿងសស្ត្រាប្រហារជីវិតសត្វជាដើម មានលក់ដូរថ្នាំបំពុលជាបរិយោសាន ព្រមទាំងប្រព្រឹត្តធ្វើជាបន្ទាល់កោង ទាំងឆកក់កុហកគេដោយឧបាយដោយគំនិតកោងផ្សេងៗ ការរកស៊ីខុសគន្លងធម៌នោះ ហៅថាមិច្ឆាជីវៈគឺចិញ្ចឹមជីវិតខុសនឹងទទួលទុក្ខទោមនស្សផ្សេងៗ ឯការរកស៊ីផ្លូវសម្មាជីវៈនោះ គឺវៀរបង់ផ្លូវមិច្ឆាជីវៈនេះឯង ហៅថាចិញ្ចឹមជីវិតដោយធម៌ ឈ្មោះថាសម្មាជីវៈ ១ទៀតត្រូវវៀរផ្លូវ ដែលមហាក្សត្រទ្រង់ហាម ដូចយ៉ាងគយដារដែលរាជការតាំង ហើយទៅប្រព្រឹត្តកន្លងព្រះរាជអាជ្ញា យ៉ាងនេះប្រការ១ ត្រូវវៀរផ្លូវល្បែងផ្សេងៗមានល្បែងជល់មាន់ ជល់ត្រីជាដើម នេះប្រការ១ ត្រូវវៀរល្បែងស្រីល្បែងស្រា វៀរសេពគប់ភឿនពាលនាំលេងយប់ ល្បែងមើលល្បែងផ្សេងៗមានល្បែងច្រៀងរាំជាដើមយ៉ាងនេះប្រការ១ៗ

(ស) សូមទាន ការត្រាច់យប់នោះមានទោសយ៉ាងណាខ្លះ?

(គ) ឱ ការដែលដើរលែងយប់នោះ មានទោស៥ប្រការគឺ៖

១- ដើរទៅហើយខាតផ្លូវរវាំងរក្សាផ្ទះ ទីលំនៅខ្លួនជូន

ប្រពន្ធកូន ឬបងប្អូនកើតហេតុដោយរោគាព្យាធិ ឬដោយហេតុឯណា១ ក្តីចំណែកខ្លួនមិនដឹងក៏ខូចប្រយោជន៍ជាទោស១ៗ

២- ជួនកាលដើរទៅហើយ ពេបប្រទះលើសត្វមានពិសវាចិកវាខាំ បាននូវទុក្ខវេទនា យ៉ានេះជាទោស១ៗ

៣- ជួនដើរទៅជាន់ជើងចោរ ដែលគេដេញចោរមក អាចោរនោះវាវេះបាត់ទៅ គេឃើញឯងគេក៏ចាប់ថាជាចោរ យ៉ាងនេះជាទោស១ៗ

៤- ជួនដើរទៅហើយប្រទះនឹងចោរ ឬអ្នកដែលមានពៀរវេរាដល់អ្នកឯណា១ គេឃើញឯងក៏សំគាល់ជាចោរ ឬថាអ្នកដែលមានពៀរនោះ គេបាញ់ចាក់សំឡាប់ទៅ យ៉ាងនេះជាទោស១ៗ

៥- អ្នកដើរយប់ ជាទីនាំឲ្យគេគរហានិន្ទាបាន គឺថាបើគេបាត់របស់ទ្រព្យអ្វីឯណា១ គេដិតចិត្តសង្ស័យឆ្នែឯង ព្រោះឃើញថាឯងដើរលេងយប់យ៉ាងនេះជាទោស១ៗ

(ស) សូមទាន ការដែលកើតមកជាមនុស្សត្រូវបែងកាលប៉ុន្មានកាល?

(គ) ត្រូវបែងកាលតាមវ័យទាំង៣ ប្រការហៅថាបឋមវ័យ

ប្រការ១ ហៅថាមជ្ឈិមវ័យ ប្រការ១ ហៅថាបច្ឆិមវ័យ ប្រការ១ក្នុងបឋមវ័យនោះត្រូវតែស្វែងរករៀនវិជ្ជាសិល្បសាស្ត្រនឹងចំណេះដឹងទាំងឡូង លុះដល់មជ្ឈិមវ័យគឺវេលាដែលតាំងនៅក្នុងកាលខ្លួនមានបុត្រភរិយា ហើយត្រូវប្រកបការផ្លូវរកស៊ីមានផ្លូវជួញផ្លូវធ្វើស្រែចំការជាដើម សន្សំទ្រព្យសម្បត្តិឲ្យកើតមាន លុះដល់មច្ឆិមវ័យខាងចុង គឺខ្លួនចាស់ជរាហើយត្រូវតែស្វែងរកផ្លូវកុសល គឺបរិច្ចាគទាន រក្សាសីលចំរើនភាវនា ជាបច្ច័យរបស់ខ្លួនទៅបរលោក ។

(ស) មាតាបិតាមានគុណូបការដល់បុត្រ បុត្រគួរសង្គ្រោះដោយផ្លូវប៉ុន្មានប្រការ?

(គ) បុត្រត្រូវសង្គ្រោះមាតាបិតាដែលជាបុព្វការីនោះ ដោយបទសង្គ្រោះ៥ ប្រការគឺៈ

១· ករណំ គិតថាអាត្មាអញនេះ គឺមាតាបិតាលោកចិញ្ចឹមមកយូរហើយ គួរតែចិញ្ចឹមលោកវិញ ។

២· កិច្ចករណំ ការងារនៃមាតាបិតាមានឡើង ត្រូវបញ្ឈប់ការងាររបស់ខ្លួនសិន ទៅជួយធ្វើកិច្ចការមាតាបិតានោះ ត្រូវតែបានសម្រេច ។

៣· កុលវង្សថបនំ កូនត្រូវប្រព្រឹត្តរក្សាវង្ស តម្កល់វង្សនៃត្រកូលឲ្យឋិតថេរនៅ ការកេរ្តិ៍មាតាបិតាកុំឲ្យសាបសូន្យវិនាសទៅបាន ។

៤· ទាយជ្ជារហិបដិបនំ កូនត្រូវបំរើមាតាបិតាដោយសុចរិតតាំងចិត្តសំឡុតគោរពកោតខ្លាច អាចទទួលនូវទ្រព្យមតករបស់មាតាបិតា ។

៥· ទក្ខិណានុប្បទានំ បើមាតាបិតាដល់នូវបរណភាពហើយ កូនត្រូវទទួលតបគុណដោយធ្វើឈាបនកិច្ចធ្វើបុណ្យ សាងកុសលបញ្ជូនផលទក្ខិណានុប្បទាន ទៅមាតាបិតាដែលលោកចែកស្ថានទៅបរលោកនោះ ។

(ស) ប្ដីសង្គ្រោះប្រពន្ធមានប៉ុន្មានប្រការប្រពន្ធសង្គ្រោះប្ដីតើមានប៉ុន្មានប្រការ?

(គ) ប្ដីសង្គ្រោះប្រពន្ធនោះមាន៥ ប្រការគឺៈ

១· សមាននាយ ប្រដៅសព្វសារពើពោលពាក្យពិរោះសរសើរដោយលក្ខណៈប្រព្រឹត្តជាប្រយោជន៍ ពោលពាក្យជាបិយវចនៈ ។

២· អវិមាននាយ ពុំបានមើលងាយជេរវាយដូចទាសីទាសា

កម្មករឡើយ ៗ

៣- អនតិចរិយាយ ពុំប្រព្រឹត្តបែកចិត្តពីភរិយា មិនកន្លងចិត្តភរិយា គឺមិនមានស្ត្រីដទៃទៀតជាភរិយាឡើយ ៗ

៤- ឥស្សរិយវោស្សគ្គេន ប្រគល់នូវរបស់ទាំងពួង មានផ្ទះបាយជាដើមឲ្យដល់ភរិយា ៗ

៥- សង្គានុប្បទានេន ឲ្យនូវគ្រឿងប្រដាប់មានសំពត់អាវជាដើម ឲ្យភរិយាដោយសមគួរតាមបវេណី ៗ

ប្រពន្ធសង្គ្រោះប្តីមាន៥ ប្រការគឺ៖

១- សុសំវិហិតកម្មន្តា ចាត់ចែងការងារដោយប្រពៃ និងតាក់តែងភោជនាហារ មិនឲ្យហួសពេលវេលា ៗ

២- សង្គហិតបរិជនា ប្រពន្ធត្រូវសង្គ្រោះដល់ជនក្នុងផ្ទះ និងញាតិខាងប្តីរាប់អានឲ្យដូចញាតិរបស់ខ្លួន ៗ

៣- អនតិចារិនី មិនប្រព្រឹត្តកន្លងចិត្តប្តីគឺមិនមានបុរសដទៃជាប្តីឡើយ ៗ

៤- សមតញ្ច អនុរក្ខតិ រក្សាទ្រព្យសម្បត្តិដែលប្តីរកបានមកមិនឲ្យអន្តរាយ ដោយការមិនគួរ ៗ

៥- ទក្ខា ច ហោតិ អនលសា ឈ្លាសក្នុងការស្ត្រីឬមិនខ្ជិលច្រអូស ៗ

មាតាបិតាអនុគ្រោះបុត្រដោយបទ៥ ប្រការគឺ៖

១- បាបា និវារេន្តិ ហាមកូនចាកផ្លូវបាបគឺកុំឲ្យធ្វើបាបកម្ម ៗ

២- កល្យាណេ និវេសេន្តិ ញុំាងកូនឲ្យតម្កល់នៅក្នុងការកុសល ៗ

៣- សិប្បំ សិក្ខាបេន្តិ ញុំាងកូនឲ្យសិក្សារៀនសូត្រសិល្បសាស្ត្រផ្សេងៗ ៗ

៤- បដិរូបេន តារេន សំយោជេន្តិ លុះកូនធំឡើងត្រូវប្រកបការរកភរិយាដែលមានរូបមានសម្បត្តិសមគួរផ្សំឲ្យកូន គឺរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ឲ្យកូន ៗ

៥- ទាយជ្ជំ និយ្យាទេន្តិ ប្រគល់ទ្រព្យមតកឲ្យក្នុងសម័យដ៏សមគួរ គឺឲ្យក្នុងនិច្ចសម័យក្នុងកាលសម័យ១ ៗ

(ស) បុគ្គលដែលគួរយើង និងបូជាគោរពក្នុងលោកនេះមានប៉ុន្មានយ៉ាង?

(ឆ) បុគ្គលដែលគួរនិងបូជានោះ ចែកដោយឧក្រិដ្ឋមាន៣យ៉ាងគឺ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ១ ព្រះបច្ចេកពុទ្ធ១ ព្រះអរិយសាវក១ ចែកដោយសាមញ្ញទៀត គឺចំណែកខាងបព្វជិតនោះ មានគ្រូឧបជ្ឈាយាចារ្យជាទីគោរពបូជារបស់កូនសិស្ស១ ភិក្ខុមាន

វស្សាចាស់ ជាទីគោរពបូជារបស់ភិក្ខុទី១ ប៉ែកខាងឃរាវាស
នោះ គឺបងប្រុសបងស្រីជាទីគោរពបូជា របស់ប្អូន១ មាតាបិ
តាជាទីគោរពបូជារបស់កូនប្រុសកូនស្រី១ ស្វាមីអពុកក្មេកម្ដា
ក្មេកជាទី គោរពបូជារបស់ភរិយាកូនប្រសា១។

(ស) កើតមកជាមនុស្សក្នុងលោកនេះ ត្រូវធ្វើពលិកម្មប៉ុន្មាន
យ៉ាង?។

(ឆ) ឱពលិកម្មនោះមាន៥ យ៉ាងអ្នកឯងស្ដាប់ចុះ។

១- ញាតិពលិ អធិប្បាយថា បុគ្គលជាញាតិសាលោហិតរប
ស់ខ្លួនពិតៗ ខ្លួនគួររាប់អានជួយទំនុកបំរុង ដោយឲ្យនូវវត្ថុ
ផ្សេងៗ មានបាយទឹកប្រាក់មាសជាដើម។

២- អតិថិពលិ អធិប្បាយថាបុគ្គលជាភ្ញៀវទើបដល់មក
កាន់ទីលំនៅខ្លួនៗ គួរធ្វើបដិសណ្ឋារសួរទទួលរាប់អានតាម
សម័យ គឺឲ្យនូវបច្ច័យមានភោជនាហារជាដើម។

៣- បុព្វបេតពលិ អធិប្បាយថា ញាតិមិត្រឯណារស់នៅក្ដី
មរណៈកាលទៅកាន់បរលោកហើយក្ដី គួរធ្វើការកុសលឯណា១
ឧទ្ទិសផលជូនទៅដល់ញាតិនោះ។

៤- រាជពលិ អធិប្បាយថា រាជការរបស់មហាក្សត្រមាន

ទៀងគួរខ្លួនទទួលរាជការ ឆ្លងព្រះតេជព្រះគុណឬ ទទួលបង់
ថ្លៃរាជការ។

៥- ទេវតាពលិ អធិប្បាយថា ពួកទេវតាទាំងឡាយបណ្ដា
ដែលមានសក្ដានុភាពបានជួយសង្គ្រោះដោះទុក្ខខ្លួន គួរធ្វើ
សក្ការបូជាដល់ទេវតាទាំងឡាយនោះ។

ឯពលិការនោះ គួរយើងបូជាដល់បុគ្គល៥ ជំពូកដូចសេចក្ដី
ដែលបានអធិប្បាយមកនេះ។

(ស) ស្ត្រីយ៉ាងណា ហៅថាល្អលើសស្ត្រីទាំងពួងក្នុងលោកនេះ
ទឹកយ៉ាងណា ជាទឹកផ្អែមឆ្ងាញ់លើសទឹកទាំងពួងក្នុងលោកនេះ
ត្រីយ៉ាងណា ដែលមានរសជាតិឆ្ងាញ់ពិសាលើសត្រីទាំងពួងក្នុង
លោកនេះ?។

(ឆ) ឱ ឯជាតិស្ត្រីល្អលើសគេនោះ បើតាមនិយាយដោយរូប
គឺស្រីដែលប្រកបដោយបញ្ចពិធកល្យាណី មានលំអសក់ជាដើម
តែបើនិយាយដោយធម៌ គឺស្ត្រីដែលមានសីលមារយាទល្អនោះ
ឯង បើនិយាយដោយវោហារវិញនោះ គឺស្ត្រីប្រពន្ធគេនោះ
ឯង ហៅថាល្អលើសលែងស្ត្រីក្នុងលោកហេតុបានជាថាលើសគេ
នោះ ព្រោះស្ត្រីប្រពន្ធគេនោះមានទោសខុសទាំងពីរផ្លូវថា-

បើបុរសណាទៅប្រព្រឹត្តកន្លងបវេណីនោះហើយ គឺក្នុងលោក
នេះតែគេដឹងឮហើយ គេក៏ចាប់ទៅប្ដឹងដល់សាលាជំនុំៗ លោក
ក៏ពិនិច្ឆ័យលក់ឬដាក់គុកធ្វើទោសទៅផ្សេងៗឯខាងផ្លូវបរ
លោកនោះសោត ក៏បានបាបគឺធ្លាក់ទៅសោយទុក្ខវេទនាក្នុងអ
បាយភូមិទាំង៤ មាននរកជាដើម ការដែលដឹងថាមានទោស
យ៉ាងនេះហើយ ហេតុអ្វីបុរសលែងពុំបាន បើដូច្នោះស្ត្រីនោះ
មិនល្អលើសគេហើយហ៎ះ បានជាបុរសលែងពុំបាន យ៉ាននេះឯង
ហៅថាស្ត្រីល្អលើសលែងក្នុងលោក ។

២ ឯទឹកដែលផ្អែមពីសា លើសទឹកទាំងពួងនោះគឺសុរានេះ
ឯងមែនពិតឯទឹកសុរាបានជាថាផ្អែមលើសលែងនោះ ព្រោះ
ទឹកសុរានោះមានអំណាចអាចហាមមិនឲ្យបិទ មិនឲ្យធ្វើខ្លួនឯង
តោងចេញប្រាក់ទៅទិញចិន ឯទោសផឹកសុរាគឺបង់ប្រាក់១
គឺផឹកទៅហើយកើតស្រវឹងវង្វេងចិត្ត ទៅប្រព្រឹត្តការជួអាក្រក់
ផ្សេងៗ មានបង្កពាក្យជម្លោះប្រកែកប្រកួតជាដើម១ មាន
ទោសធ្លាក់ទៅអបាយភូមិទាំង៤ មាននរកជាដើម១ អ្នកលេង
សុរា សឹងដឹងប្រាកដថា ផឹកសុរានោះជាទីនាំមកនៅសេចក្ដីទុក្ខ
ទោសទាំងអស់ តែនឹងលះលែងពុំបានបើដូច្នោះ សុរានោះមិន

ជាផ្អែមលើសគេហើយហ៎ះ បានជាមនុស្សយើងលះលែងពុំរួច
យ៉ាងនេះ ។

៣ ឯត្រីដែលមានរសពីសាលើសត្រីនានានោះគឺត្រីព្រលូង
នោះឯង បានថាជាត្រីព្រលូងមានរសពីសានោះ ព្រោះដឹងថា
ត្រីព្រលូងនេះចួនបរិភោគទៅហើយពុលក៏មាន តែនឹងលះបង់
ពុំបានបើដូច្នោះ ត្រីព្រលូងនោះមិនឆ្ងាញ់លើសគេហើយហ៎ះ
បានជាមនុស្សយើងលះលែងពុំបាន ។

(ស) ករុណាចូលចិត្តហើយ ១ទៀតការទទួលទានសុរានោះ
ហេតុអ្វីថាមានបាប សុរានោះទទួលទានទៅជាថ្នាំកែរោគក៏
មានជាគុណឲ្យទទួលទានបាយបានក៏មាន សូមនិមន្តលោកគ្រូកែ
ខែឲ្យចូលចិត្តបន្តិចមើល? ។

(គ) តបថា ការផឹកសុរានោះបានជាបាបព្រោះព្រះបរម
គ្រូទ្រង់ហាម ពុំឲ្យសេពសុរានោះព្រោះជារបស់នាំឲ្យស្រវឹង
នាំឲ្យខូចចិត្ត ត្បិតមនុស្សយើងសព្វថ្ងៃនេះ មានស្រវឹងនៅពេ
ញខ្លួនហើយសេចក្ដីស្រវឹងនេះ លោភោ គឺសេចក្ដីជាប់ជំពាក់
ឬចំណង់ចង់បាន នេះជាស្រវឹងប្រការ១ ទោសោ គឺសេចក្ដីក្រោ
ធខឹងនេះស្រវឹងប្រការ១ មោហោ គឺសេចក្ដីល្ងង់វង្វេងពុំស្គាល់

ខុសត្រូវ នេះស្រវឹងប្រការ១ មានះទិដ្ឋិ គឺសេចក្ដីរឹងត្អឹងកាន់ខ្លួនអួតខ្លួន នេះជាស្រវឹងប្រការ១ ស្រវឹងទាំងអស់នេះតែងមាននៅសំរាប់រូបមកហើយៗមកថែមផឹកទឹកស្រវឹងចូលទៅទៀត ស្រវឹងក៏នាំស្រវឹងចាស់ឲ្យមានកម្លាំងក្លាហានឡើងគឺខ្លួនអ្នកលោភក៏នាំឲ្យលោភខ្លាំងឡើងខ្លួនអ្នកទោសៈ ឬមោហៈ មានះទិដ្ឋិក៏នាំឲ្យចំរើន ទោសៈ មោហៈ មានះទិដ្ឋិខ្លាំងក្លាឡើង មួយទៀតពាក្យជាអាថ៌កំបាំង ឬកេរ្តិ៍ខ្មាសជារបស់មិនគួរនាំចេញសំដែងប្រាប់គេ នោះក៏អាចនាំចេញបង្ហាញគេបានទាំងអស់ ១ទៀតនាំឲ្យកើតជំលោះប្រកែក ចួនក៏ត្រូវព្រះរាជអាជ្ញា បង់ទ្រព្យធនទៅផ្សេងៗ មួយទៀតទោសសុរានេះនាំឲ្យកើតរោគឆាប់ងងឹតភ្នែក ឆាប់ជរាគ្រាំគ្រាទ្រោមត្រុឌទោសយ៉ាងនេះឯង បានថាមានបាបក្នុងលោកនេះ ១ទៀត ប្រាក់ដែលទៅទិញសុរានេះក្នុងមួយឆ្នាំៗ បើជាប្រមូលទុកគង់បាននៅច្រើន គ្រាន់ទុករក្សាការពារអន្តរាយក្នុងគ្រាក្រ ទុកទិញបាយត្រីចំណើងទៀតចែកកូនប្រពន្ធអាស្រ័យផាជាង ឬឯងយល់ដូចម្ដេចៗ

(ស) ករុណា ខ្ញុំករុណាចូលចិត្តហើយ អើយ៉ាងជក់អាភៀនជក់កញ្ឆានោះ តើមានទោសយ៉ាងណាខ្លះទាន?ៗ

(គ) ឱ ទៀងជក់អាភៀនជកកញ្ឆានោះ មានទោសប្រហែលៗនឹងសុរានោះដែរ ឯងគិតមើលចុះសុរាអាភៀននោះ សឹងមានផាសុីគេទិញដាច់មុខក្នុងស្រុកមួយៗ ធ្វើលក់បានតែម្នាក់ៗម៉្លោះហើយគេចង់ដំឡើងថ្លៃយ៉ាងណា ក៏តាមតែចិត្តគេទាំងអស់តម្លៃនោះលើសប្រមាណឃើញចុះទុនយ៉ាងច្រើនៗ បើខ្លួនទៅប្រកបគិតធ្វើឡើងបាន តែនាយផាសុីគេដឹងហើយគេក៏ចាប់លក់ពន្ធតាមច្បាប់ ប្ររាជបញ្ញត្តិ ត្រូវបង់ប្រាក់ ធ្លាក់ដល់ទោសជាប់គុកជាប់ក្ដីក្នុងលោកនេះ ១ទៀតអ្នកជក់អាភៀននោះសព្វថ្ងៃនេះ ឯងយល់ស្រាប់ហើយ អ្នកណាមានរូបល្អខ្លះ អ្នកល្អណាគេគាប់ចិត្តខ្លះ សេចក្ដីចំរើនមានយ៉ាងណាខ្លះគួរឯងគិតមើលចុះ ឯរឿងកញ្ឆាទៀត ក៏ប្រហែលៗនឹងអាភៀនដែរ សឹងជារបស់នាំឲ្យកាយវិកលវិការនាំឲ្យឆ្កួតចិត្តប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកិរិយាទាបថយទាំងអស់ៗ

(ស) ករុណា ខ្ញុំយល់ហើយទានមួយទៀតការគួរឲ្យខ្លាចក្នុងលោកនេះតើឲ្យខ្លាចអ្នកណាទាន?ៗ

(គ) ឱ ការដែលគួរឲ្យខ្លាចនេះ ក្នុងចិត្តគំនិតឯងតើខ្លាចអ្វីសព្វថ្ងៃនេះ?ៗ

(ស) ខ្ញុំព្រះករុណាសព្វថ្ងៃនេះគិតខ្លាចស្តេច១ ខ្លាចអ្នកមានសម្បត្តិ១ យ៉ាងនេះត្រូវឬមិនត្រូវ?។

(គ) ឯងគិតខ្លាចស្តេច ខ្លាចអ្នកមានសម្បត្តិនោះមិនត្រូវទេ ខ្លាចអីស្តេចនោះ បើយើងទៅប្រព្រឹត្តការឯណាឲ្យខុសនឹងព្រះរាជបញ្ញត្តិ ក្រិត្យព្រះអាជ្ញាគឺយើងទៅធ្វើការខុស មានធ្វើចោរកម្មជាដើមនោះទើបមហាក្សត្រ លោកដាក់ទោសទណ្ឌកម្មយើងបាន បើយើងរក្សាខ្លួនយើងឲ្យត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ហើយ យើងប្រព្រឹត្តកាយប្រព្រឹត្តចិត្តសុចរិត តាមព្រះរាជប្រកាសហើយស្តេចនោះ លោកនឹងដាក់ទោសទណ្ឌកម្មយើងឯណាបាន ឯអ្នកមានទ្រព្យសម្បត្តិនោះសោត បើយើងកុំទៅរកខ្ចីទ្រព្យគេ យើងកុំទៅពឹងទ្រព្យគេៗ នឹងមកធ្វើទោសយើងឯណាបាន ហេតុនោះទើបថាយើងមិនត្រូវខ្លាច។

(ស) ចុះលោកគ្រូឲ្យខ្លាចមនុស្សយ៉ាងណាវិញ?

(គ) ត្រូវឲ្យខ្លាចមនុស្សពាលជំពូក១ ទើបត្រូវព្រោះមនុស្សពាលក្រនឹងគេចរត់អំពីវាទៅបានពាលនោះ ពុំប្រាកដថានៅត្រង់នេះត្រង់នោះបានជួនណាកូនប្រពន្ធឯង បងប្អូនឯង ត្រឡប់ជាពាលវិញក៏មាន ពាលនេះរក្សាប្រពេកណាស់ កុំថាដល់ពាល

ខាងក្រៅនោះឡើយ តែពាលខាងក្នុង នៅជាមួយនឹងខ្លួនក៏ពុំដឹងថា ជាពាលមកដល់ថ្ងៃណាខែណា ពេលណាដូចប្រពន្ធដែលរួមសុខទុក្ខផងគ្នា ជួនណាក៏ប្រែចិត្តគិតស្អប់ប្តី ទៅស្រឡាញ់ប្រុសដទៃ ប្រើសហាយវាឲ្យប្រហារប្តីដល់នូវសេចក្តីស្លាប់ទៅវិញក៏មាន ឯងរឿងនិទានប្រពន្ធសម្លាប់ប្តី រឿងបុរាណក៏មាននិយាយមកថា មានបុរសម្នាក់មានភរិយាជាទីគាប់ចិត្ត នៅរួមសុខទុក្ខនឹងគ្នាអស់កាលជាយូរមក តែបុរសនោះមានប្អូនប្រុសម្នាក់យកមកនៅរកស៊ីជាមួយផង លុះនៅយូរមក មេប្រពន្ធនោះទៅប្រតិព័ទ្ធស្រឡាញ់ចៅប្អូន ថ្ងៃមួយបានលួចលាក់ធ្វើស្ម័គ្រសង្វាសនឹងគ្នា ដល់ក្រោយមកនោះ និយាយញុះចៅប្អូនថ្លៃឲ្យសម្លាប់ប្តី ឯចៅប្អូនថ្លៃនោះ ហេតុតែជាមនុស្សលុះក្នុងអំណាចភ្លើងរាគខ្លាំងក៏លុះពាក្យញុះញង់នោះ កើតទ្រុះមិត្រប្រទុស្តបងអាត្មា ទើបកាន់ដាវទៅចាំនៅនាកំពង់ទឹក លុះបងទៅងូតទឹកចៅប្អូននោះ ក៏ពិឃាតបងនោះដល់នូវមរណកាលកណ្តាលផ្លូវទៅ ហើយក៏បានយកគ្នាជាប្តីប្រពន្ធតមក។

រឿងរ៉ាវនេះ មានសេចក្តីពិស្តារក្នុងព្រះគម្ពីរសង្គហៈឯនោះ អញ្ជើញទៅមើលចុះ។

មានរឿងក្នុងកាលឥឡូវនេះក៏មាន ដូចរឿងស្ត្រីម្នាក់នៅស្រុកចក ខេត្តត្នោត ស្ត្រីនោះជាកូននាយជាងមាស មាតាបិតាដាក់ទុកឲ្យមានស្វាមី លុះនៅយូរមក មេនោះមានសហាយក្បត់ កើតស្អប់ប្ដីអាត្មាទើបវានិយាយបញ្ឆោតប្ដីនោះ ឲ្យទៅបោចវល្លិ៍ក្នុងព្រៃស្ងាត់ ហើយវាឲ្យសហាយនោះ ទៅតាមសម្លាប់ចៅប្ដីនោះចោល ៗ

១ទៀតមានមេម្នាក់ប្រពន្ធមេឃុំ នៅភូមិស្រុកស្ទោងជីក្រែង ស្ត្រីនោះឯងទៅសហាយនឹងចៅអធិការម្នាក់ កើតស្អប់ប្ដីអាត្មា ទើបវាទៅជួលអ្នកលេងឲ្យបាញ់មេឃុំជាប្ដីស្លាប់ទៅ ៗ

ចប់ប្រពន្ធពាល។

រឿងកូនពាលវិញនោះ

គឺកូនជាអវជាតបុត្រ អកតញ្ញូពុំដឹងគុណមាតាបិតាអាចសម្លាប់មាតាបិតា ដូចនិទានព្រះមោគ្គល្លានត្ថេរ កាលនៅក្នុងអតីតជាតិនៅឡើយ លោកកើតជាមាណពម្នាក់ លុះអំណាចមេភរិយាវាញុះឲ្យមាណពនោះ នាំមាតាបិតាទៅសម្លាប់ចោលបង់ក្នុងព្រៃ មាណពនោះត្រូវទោសអនន្តរិយកម្ម ធ្លាក់ទៅសោយទុក្ខវេទនាក្នុងមហាអវិចិនរកអស់កំណត់ លុះដល់ភទ្ទកប្បនេះ គ្រាដែល

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់យើងបានត្រាស់ឡើង មាណពនេះបានមកកើតជាព្រះមោគ្គល្លានត្ថេរ ជាអគ្គសាវកខាងឆ្វេង ៗ

រឿងបិតុឃាត ដូចនិទានព្រះបាទអជាតសត្រូវទៅសេគប់នឹងទេវទត្ត កើតមោហចិត្តគិតចង់បានរាជសម្បត្តិព្រះវររាជបិតា ចាប់ព្រះបាទពិម្ពិសាររាជជាព្រះវររាជបិតា ប្រហារជីវិតដល់នូវមរណភាពទៅ ៗ

រឿងនិទានអស់នេះ មានសេចក្ដីពិស្ដារក្នុងព្រះគម្ពីរមង្គលលត្ថទីបនីឯនោះ ហេតុនោះទើបហៅថាមនុស្សពាលនោះ គួរខ្លាចក្រៃពេកណាស់ព្រោះនៅជិតជាប់នឹងអាត្មាពុំដឹងជានឹងកើតមកក្នុងថ្ងៃណា នឹងគេបរត់ឲ្យផុតចេញពីវាទៅបាន ៗ

១ទៀត ឯមនុស្សពាលនេះចេះឧបាយកលបញ្ឆោតបញ្ឆុកច្រើនយ៉ាងណាស់ តែពុំមានបញ្ញាត្រិះរិះគិតឲ្យដឹងកលអាការវា ហើយក៏នឹងបង់ខ្លួនបងទ្រព្យទៅដោយអំពើពាលនោះពុំខាន ដូចនិទានឃុនវ៉ាតឲ្យមនុស្សពាលវាធ្វើបាន ឯនិទាននោះដោយឮថាមានកាលថ្ងៃ១ មានមនុស្សម្នាក់ វាយកខ្សែមាសមួយខ្សែឡើងទៅលើផ្ទះឃុនវ៉ាត ហើយវានិយាយថា "ខ្ញុំបាទទ័លចាយពេកណាស់ ខ្ញុំយកខ្សែនេះមកបញ្ចាំនឹងលោក សូមបញ្ចាំទុក

ប្រាក់៣០ រៀលខ្ញុំបាទជូនការលោក១ ខែ ៣កាក់ៗទៀងទៅ
សូមលោកមេត្តាជួយដោះធុរៈខ្ញុំបាទម្តងនេះទៅ"។ ឃុនវ៉ាតថា
"ខ្សែឯងនេះមាសតម្ងន់ប៉ុន្មានដំឡឹងប្រាប់មក? ថា "ខ្សែខ្ញុំបាទ
នេះធ្វើមកទម្ងន់៣ ដំឡឹង២ជី"។ ឃុនវ៉ាកថា "ខ្សែឯងនេះក្រែង
ក្រទៃ្យទេដឹង យើងនៅសង្ស័យណាស់?" បាទខ្សែខ្ញុំបាទនេះ គឺ
មាសសុទ្ធពិតប្រាកដមែន បើលោកមិនជឿខ្ញុំបាទសូមអញ្ជើញ
លោកយកទៅឲ្យជាងគេសាក ឬកាត់មើលចុះបើទៅជាក្រទៃ្យ
ដូចពាក្យលោកថានោះ ខ្ញុំបាទហ៊ានឲ្យលោកធ្វើទោសខ្ញុំបាទ
ដោយប្រការផ្សេងៗ"។ ឃុនវ៉ាតក៏យកខ្សែនោះ ទៅឲ្យជាង
ទងគេមើល ។ នាយជាងទងនោះបានកាត់មើលបន្តិចទៅ ក៏ឃើ
ញជាមាសប្រាកដ ទើបជំរាបឃុនវ៉ាតថា មាសមែនហើយលោក
ចូរលោកទទួលយកទុកចុះមិនខាតទេ ទើបឃុនវ៉ាតវិលមកផ្ទះ
ហើយនិយាយកត់ត្រាសញ្ញាឈ្មោះ និងចៅនោះព្រមចិត្តគ្នា ទើប
យកប្រាក់៣០ រៀលប្រគល់ឲ្យទៅចៅនោះ ។ ចៅពាលបាន
ប្រាក់ហើយ ក៏លាឃុនវ៉ាមកទីលំនៅអាត្មា ។ លុះអស់ខែ១ ចៅ
ពាលក៏យកប្រាក់ការមកជូនឃុនវ៉ាតនោះ តែដលើទេសកាល
មានពិធីធ្វើបុណ្យឬការមង្គលប្រជុំមហាជនកាលណា ក៏យកខ្សែ

នោះពាក់ប្រដាប់អាត្មាទៅកាលនោះលុះកន្លងខែ៣ មក ។
ចៅពាលក៏យកប្រាក់៣០រៀលដើម និងប្រាក់ការទៅលោះ
ខ្សែ ឃុនវ៉ាតៗក៏បានទទួលប្រាក់ហើយប្រគល់ខ្សែនោះទៅ
ចៅពាលវិញ ។ ចៅពាលក៏លាឃុនវ៉ាតមកកាន់ទីលំនៅខ្លួន លុះ
នៅយូរបន្តិចមក ចៅពាលយកខ្សែនោះទៅបញ្ចាំឲ្យឃុនវ៉ាត
ម្តងទៀត បញ្ចាំជាន់ក្រោយនោះឡើងថ្លៃ៥០រៀល ឃុនវ៉ាត
ក៏ទទួលបញ្ចាំដូចជាន់មុន លុះនៅយូរបន្តិចមក ចៅពាលយក
ប្រាក់៤០ រៀលនិងការប្រាក់ទៅលោះយកខ្សែ អំពីឃុនវ៉ាត
មកវិញ ។ លុះកន្លង៥ខែមកចៅពាលធ្វើខ្សែក្រទៃ្យ១មានរូប
សណ្ឋានភាពនូវក្បាច់ទាំងទំនងដែលជាងកាត់បន្តិចនោះ ក៏ដូចគ្នា
នឹងខ្សែជាន់មុនហើយ ចៅពាលយកទៅបញ្ចាំឲ្យឃុនវ៉ាតទៀត
បញ្ចាំឡើងថ្លៃ៦០រៀល ។ ឯឃុនវ៉ាតក៏ពុំបានត្រួតត្រាមើលឲ្យ
ម៉ត់ចត់ ព្រោះខ្សែនោះដូចគ្នានឹងជាន់មុន ហើយចៅពាលយក
ទៅបញ្ចាំ ឃុនវ៉ាតទុកចិត្តឥតសង្ស័យ ទើបទទួលបញ្ចាំខ្សែក្រ
ទៃ្យនោះនឹងចៅពាល បានប្រគល់ប្រាក់៦០រៀលឲ្យចៅពាល
ៗទទួលយកប្រាក់ហើយ ក៏លាឃុនវ៉ាតវិលទៅកាន់ទីលំនៅខ្លួនដូច
ដើមលុះនៅយូរបន្តិច ចៅពាលក៏យកប្រាក់៦០រៀលនិងការ

ទៅលោះខ្សែក្រឡៃអំពីឃុនវ៉ាតៗ ក៏ទទួលយកប្រាក់ហើយទៅយកខ្សែនោះហុចឲ្យចៅពាល ៗ ទទួលយកមក ក៏ធ្វើជាពិនិត្យមើលចុងដើមខ្សែនោះហើយក្លែងនិយាយបញ្ឆកថា "ខ្សែនេះមិនមែនជាខ្សែខ្ញុំបាទទេលោក ម្ដេចក៏លោកយកខ្សែក្រឡៃតែផ្ដាសពីណាមកឲ្យខ្ញុំបាទច្នោះវិញ ខ្សែខ្ញុំបាទនេះមាសពិតៗលោក"ៗ ឯឃុនវ៉ាតក៏ឆ្លើយថា "ខ្សែនោះឯងហើយជារបស់ឯង យើងនឹងមានខ្សែឯណាមកលាយឡំប្រឡំគ្នានោះក៏ទេ មានតែខ្សែចៅឯងមួយប៉ុណ្ណោះឯង ហេតុម្ដេចក៏ថាពុំមែនវិញដូច្នោះ យើងទៅឆើឆចៅឯងឯណាបាន"ៗ ចៅពាលក៏ថាមែនយ៉ាងរូបខ្ញុំបាទជាអ្នកទ័លក្រ មកកោងឆើឆបោកកុហកអ្វីពីលោកឲ្យខូចផ្លូវមេត្រីនោះ តែខ្សែខ្ញុំបាទមាសពិតៗដូចលោកបានឲ្យជាងសាកមើលពីដើមហើយ ក៏ឯខ្សែនេះជាខ្សែកាឡៃសោះ ខ្ញុំនឹងទទួលយកម្ដេចបាន លោកយកខ្សែតែផ្ដាសមកឲ្យខ្ញុំបាទយ៉ាងនេះ បើលោករកខ្សែមាសនោះពុំបានសូមឲ្យលោកសងថ្លៃខ្សែខ្ញុំបាទជាប្រាក់១៣៥រៀល"ៗ ឃុនវ៉ាតឮចៅពាលថាដូច្នោះក៏កើតទោសខ្លាំងហើយថា "ឯងមិនសុខចិត្តយកខ្សែនេះ ក៏តាមចិត្តចុះ ឬចង់ទៅប្ដឹងសាលាណាក៏តាមខ្មោចអាខ្មោច

ខ្សែផង់ឯងហើយ នៅថាមិនមែនទៀតទៅឲ្យឆាប់ទៅកុំមកតឈ្លោះអ្វីនឹងអញ"ៗ ឯចៅពាលពុំទទួលយកខ្សែ ហើយក៏ចុះអំពីផ្ទះឃុនវ៉ាតទៅពឹងចៅស្មាក្ដីម្នាក់ឲ្យធ្វើរឿងរ៉ាវប្ដឹងចោទយកតួឃុនវ៉ាតកោងឆខ្សែ តាមសេចក្ដីគ្រប់ប្រការ ហើយចៅពាលក៏យកពាក្យនោះ ចូលទៅប្ដឹងដល់សាលាចៅក្រមៗ សាលាកាល់ទទួលពាក្យបណ្ដឹងនោះហើយ ទើបមានដីកាហៅរូបឃុនវ៉ាតចម្លើយមកសួរ ៗ ឯឃុនវ៉ាតក៏ធ្វើពាក្យឲ្យការឡើង តាមដំណើរអំពីដើមដល់ចុង ជូនដល់ចៅក្រម ចៅក្រមសាលាយកពាក្យចោទពាក្យចម្លើយមកជំរះទៅ ក៏យល់សេចក្ដីខាងពាក្យចោទពោលអាងនាយជាងទងជាសាក្សី ទើបហៅយកសាក្សីនោះមកឲ្យស្បថជាបន្ទាល់ឲ្យការ ឯនាយជាងទងនោះក៏ឆ្លើយឲ្យការថាខ្លួនបានកាត់ខ្សែមើលជាមាសមែន ឯត្រង់ចៅពាលផ្លាស់ប្ដូរលោះទៅហើយយកមកបញ្ចាំ២·៣ដងទៀតនោះជាងទងសាក្សីពុំដឹង ទើបឆ្លើយថាខ្សែនោះជាមាសពិតមែនដូចពាក្យចោទ ទើបចៅក្រមកាត់ក្ដីនោះឲ្យឃុនវ៉ាតចាញ់ចៅពាល ឃុនវ៉ាតត្រូវសងថ្លៃខ្សែមាសជាប្រាក់ ១៣៥រៀលផង ត្រូវបង់ប្រដាប់ក្ដីជូសចៅពាលផង សងសោហ៊ុយទាំងអស់ផងៗ

រឿងយុនវ៉ាតចាញ់ក្តីចៅពាលនេះ ឯងស្តាប់មើលចុះជាតិមនុស្សពាលវាចេះឧបាយកល ធ្វើឲ្យយុនវ៉ាតដល់នូវសេចក្តីវិនាស ហេតុនោះទើបថាមនុស្សបាលនេះ គួរស្ញើប គួរខ្លាចណាស់ៗ មួយទៀតពាលនេះក្រនឹងកំណត់កត់ឲ្យដឹងថា អាការកិរិយានៃមនុស្សពាលមានលក្ខណៈសណ្ឋានយ៉ាងនេះយ៉ាងនោះទៅបានៗ

ឯមនុស្សស្រុកយើងសព្វថ្ងៃនេះ នឹងតែថាអ្នកណាផឹកស្រាជក់អាភៀន ស្លៀកពាក់សើយលាត់ ឬដើរក្រឡែក្រឡ បង្កពាក្យជំលោះប្រកែកទៅផ្សេងៗនោះទើបដឹងថា អ្នកនោះជាមនុស្សពាលមែន ឯត្រង់ពាលវាក្លែងធ្វើកិរិយា ប្រើអាការស្លៀកពាក់រៀបរយសំដែងកិរិយាសុភាពរាបសានោះ មិនស្គាល់ឡើយ បណ្តាអ្នកនគរ ដែលរាប់អានព្រះពុទ្ធសាសនានេះតែឃើញមនុស្សកោរក្បាល ស្លៀកស្បង់ពាក់ចីពរហើយ ក៏តាំងសំគាល់ថា ជាមនុស្សត្រឹមត្រូវបរិសុទ្ធទុកចិត្តជឿរាប់អាន ដល់មនុស្សពាលវាយល់ភេទនោះហើយ ទើបវាក្លែងលួចភេទនោះមកធ្វើជាភិក្ខុឬសាមណេរ ដើរកុហកបញ្ឆោតអ្នកនគរឲ្យខូចផលប្រយោជន៍ទៅផ្សេងៗ ក៏មានដូចនិទានពីមនុស្សម្នាក់គេហៅថា ចៅពាលត្បាល់ក្លៀងតមកថាកាលនោះ មានមនុស្សស្រីម្នាក់

តាំងលំនៅៗភូមិសួនចំការ ផ្ទះនោះនៅដាច់ពីគេនាងនោះមានកូនខ្ចីអាយុប្រហែល៨-៩ ខែតាំងពីប្តីស្លាប់ទៅនាងនោះក៏មេម៉ាយនៅតែជាមួយនឹងបងប្អូន ឯកូនខ្ចីនោះពុំសូវជាចួនកើតរោគគ្រុនស្កន់ជាន់ម្តងៗ កើតរីងរៃស្គមលឿងលុះនៅយូរបន្តិចមក មានមនុស្សម្នាក់ដឹងថា នាងមេម៉ាយនោះមានសម្បត្តិច្រើនទើបវាស្វែងរកមើលចន្លោះឱកាស នឹងទៅបញ្ឆោតកុហកបោកប្រាសនាងមេម៉ាយនោះ លុះដល់រដូវកាល គេច្រូតស្រូវទើបបងប្អូនញាតិមិត្រដែលនៅជាមួយផងនោះ គេនាំគ្នាទៅច្រូតស្រូវទាំងអស់គ្នា នៅតែនាងមេម៉ាយនៅចាំផ្ទះមនុស្សពាលនោះ កាលណាបានឱកាសហើយ វាក៏កោរក្បាលហើយ វាលួចយកស្បង់ចីពរលោកសង្ឃដែលគេគរចោលតាមគល់ពោធិ មកស្លៀកពាក់ធ្វើអាការកិរិយាជាលោកសង្ឃ ដើរត្រង់ទៅផ្ទះនាងមេម៉ាយនោះ លុះដល់ហើយ វាធ្វើជាដើរឈររេរានៅមុខផ្ទះ ឯនាងមេម៉ាយនោះអង្គុយនៅរានហាលឲ្យកូនបៅដោះ លុះបានឃើញអ្នកក្លែងភេទនោះហើយ ក៏នឹកថាលោកសង្ឃបរិសុទ្ធ ទើបបីកូនចុះទៅថ្វាយបង្គំសួរថា "ព្រះករុណាម្ចាស់ និមន្តមកពីវត្តណាត្រូវការរកអ្វី ព្រះគុណ? ចៅពាលក៏ឆ្លើយទៅថា៖ "ចំរើនពរអាត្មាភាព

មកពីវិត្តក្រោម មករកបិណ្ឌបាតទៀនធូបយកទៅវេរៀនសមណ
ធម៌ញោម អ្នកភូមិនេះគេទៅណាអស់ បានជាស្ងាត់ម៉្លេះ?
"ករុណាម្ចាស់គេទៅច្រូតស្រូវឯស្រែអស់ហើយលោកម្ចាស់" ។
"ឱដូច្នោះហ: ញោមចុះញោមឯងមិនទៅច្រូតស្រូវនឹងគេទេ?"
"ឱ!ករុណាម្ចាស់ខ្ញុំម្ចាស់នេះទៅច្រូតកាត់នឹងគេឯណាបាន កូនតូច
នេះវាចេះតែឈឺមិនឈប់សោះឡើយ ចេះតែយំដាក់ពីដែមិនឈប
សោះ ព្រះករុណាម្ចាស់" ។ "ចំរើនពរ ចុះវាឈឺយ៉ាងណាកូនញោម
នោះ?" ។ "អរុណាម្ចាស់អាការជម្ងឺនោះកំណត់មិនបានជួនកាលវា
គ្រុនក្តៅក្រហាយទៅ ជួនណាវាកើតជាស្កន់ជាន់គ្រប់បាត់ដង្ហើម
ទៅម្តងៗក៏មាន ករុណាម្ចាស់" ។ "ឱ!អាណិតវាពេកណ៎ាញោម
ជម្ងឺយ៉ាងនេះគេហៅថាស្កន់ខ្លាវាជាន់ណ៎ាញោម ម្តេចមិនរកគ្រូ
ពេទ្យឲ្យគេមើលគ្នាទៅ បណ្តោយឲ្យឈឺយ៉ាងនេះ ជម្ងឺនេះមិន
មែនជាក្រទេល្មមរក្សាបាន កូនបងអាត្មាភាពម្នាក់វាឈឺយ៉ាងហ្នឹង
ដែរ អាត្មាមើលជាទៅឥឡូវធាត់ទ្រលុកៗញោម, ឱ!ស្តាយកូន
ញោមនេះពេកណាស់ប្រុសផងគួរតែខំមើលរក្សាទៅអេះ" ។
"ករុណាម្ចាស់គ្រូនោះបានឲ្យគេមើលក៏ច្រើនអ្នកណាស់ហើយ
បានគ្រាន់តែ២ ៣ថ្ងៃ ក៏ត្រឡប់ឈឺដូចដើមវិញករុណាម្ចាស់" ។

"ឱ! គ្រូមើលជម្ងឺកូនក្មេងនោះគ្រាន់តែស្តោះផ្លុំតែពីក្រៅធ្វើម្តេ
ចនឹងជាដាច់រោគស្កន់ខ្លានេះបាន តោងមើលដោយឧបទេស
ទើបជាដាច់ញោម, អាត្មាចេះខ្លះដែរតែអាត្មាដែលមកនេះ
ដោយមានកិច្ចរកទៀនធូបបានហើយ ក៏នឹងអាលទៅវេរៀនសម
ណធម៌ បើនៅជិតវត្តអាត្មាទៅវ៉ានឹងជួយសង្គ្រោះមើលយក
បុណ្យខ្លះ" ។ ឯនាងមេម៉ាយនោះលុះឮចៅពាលពោលពាក្យ
ដូច្នោះហើយ ក៏សំគាល់ថា ជាលោកអ្នកចេះមើលជម្ងឺមែនទែន
ទើបនិយាយអង្វរថា ព្រះករុណាម្ចាស់បើលោកម្ចាស់ចេះ សូម
មេត្តាប្រោសសត្វ មើលកូនខ្ញុំករុណាសិនឯត្រង់ទៀនធូបដែល
លោកម្ចាស់ត្រូវការនោះ មិនជាប៉ុន្មានទេខ្ញុំករុណាថ្វាយខ្លួន ជា
ញោមឧបដ្ឋាកបវារណាលោកម្ចាស់ សូមកុំឲ្យលោកម្ចាស់ព្រួយ
ព្រះហឫទ័យឡើយ ។ ឯចៅពាលនោះបានឱកាសហើយក៏ឆ្លើយ
ថា "ចំរើនពរញោម ធ្វើម្តេចឯងជាសង្ឃកំពង់សត្វកាលបើ
ឃើញញាតិញោមកើតវិបត្តិ គោកាត់ធុរៈខ្លួនសិនចុះ ថាហើយ
ក៏ឡើងទៅលើផ្ទះ ។ ឯនាងមេម៉ាយក៏រៀបទីអាសនៈដ៏សមគួរ
ឲ្យចៅពាលអង្គុយ ហើយក៏រៀបស្លាម្លូបារីដាក់ពាន ប្រគេន
ចៅពាល ចៅពាលក៏បង្គាប់ឲ្យនាងមេម៉ាយរៀបទៀន៥ ធូប៥

ឆ្នាំងថ្មីមួយនឹងសំពត់ស១ ចំអាមទាញយន្តបិទមាត់ឆ្នាំងហើយចៅពាលថា "ញោម, ទីភូមិនេះមានត្បាល់ក្ដឿងដែរឬ? "ករុណាម្ចាស់, ត្បាល់ក្ដឿងខ្ញុំករុណាមាននៅខាងកន្រ្លែងផ្ទះឯនោះ ៗ "អើ ញោមបើដូច្នោះយកកូននឹងគ្រឿងទៀនធូបអស់នេះ ទៅឯរោងក្ដឿង អាត្មានឹងរៀបពិធីក្ដឿង" ៗ នាងមេម៉ាយក៏បីកូនកាន់យកទៀនធូបអស់នេះទៅឯរោងក្ដឿង ហើយចៅពាលយកទៀនធូប អុជតាំងពិធីនៅមាត់ត្បាល់ហើយវាបោសទីនោះស្អាតល្អ ពុំឲ្យមានឈើព្រៃនៅខាងក្បាលទើបវាហៅយកកូនខ្ចីនោះមកតាំងខាងនាទីពិធីហើយវាថា ញោមឯងទៅជាន់ចុងក្ដឿងឲ្យឡើងជាន់ដាក់ជន្លួៗបាន៣ ដងជាឧបកិច្ច អាត្មានឹងសែកព្រះគាថា ស្រូបយកព្រលឹងខ្លាចេញពីរូបកូនបញ្ចូនដាក់ក្នុងឆ្នាំយន្ត ហើយយកទៅបណ្ដែតទឹកចោលដើម្បីកុំឲ្យព្រលឹងខ្លាវាមកបៀតបៀនបានទៀតឡើយឯនាងមេម៉ាយក៏ជឿតាម ទើបទៅជាន់ចុងក្ដឿងឡើងឯចៅពាលវាយកកូននោះ ដាក់ទៅក្នុងត្បាល់ ហើយវាដកឈើទ្រនល់ដែលទល់ក្ដឿងនោះ បោះគ្រវែងចោលទៅឆ្ងាយអំពីត្បាល់ ហើយវាដើរចេញពីទីពិធីនោះប្រាប់ទៅថា ញោមប្រុងជាន់ឲ្យជាប់កុំឲ្យប្រហែសក្រែងរបូតជើងធ្លាក់

ទៅត្រូវកូន ចាំអាត្មាទៅយកថង់យាមចាន់ស្លាមួយរំពេចសូមមកទល់ឲ្យវិញ ថាហើយចៅពាលក៏ឡើងទៅលើផ្ទះ តាំងរើររបស់ទ្រព្យមាសប្រាក់កែវកង សំពត់អាវស្បៃហើយវាវេចជាសំពាយធំ តាំងស្ពាយពីលើផ្ទះរត់ទៅកាន់លំនៅវាហោង ៗ

ឯនាងមេម៉ាយ ឃើញចៅពាលជញ្ជូនយកទ្រព្យសម្បត្តិខ្លួនដូច្នោះហើយក៏ហៅឲ្យគេជួយក៏ពុំមានអ្នកណាមួយឮឡើយ ព្រោះផ្ទះនោះនៅដាច់អំពីគេ ម្ល៉ោះហើយនាងមេម៉ាយក៏អន្ទះអន្ទែង នៅចុងក្ដឿងនោះឯង បើនឹងលែងក្ដឿងចេញទៅខ្លាចធ្លាក់ទៅត្រូវកូន ដោយចិត្តមាតាតែងទន់ទោរចុះទៅកាន់កូនអាត្មាជាធម្មតា ការដែលសោកស្ដាយទ្រព្យសម្បត្តិក្រៅក៏ជាមធ្យម ឯសេចក្ដីដែលលោកអាណិតកូននោះ លើសលែងសម្បត្តិខាងក្រៅ នាងមេម៉ាយក៏នៅប្រដាងដូចបុគ្គលគេចងភ្ជាប់ទេតែខ្លួនក៏ពុំរួច លុះដល់ពេលល្ងាច ទើបមានគេដើរមក ទើបឲ្យគេដល់បន្ទល់ក្ដឿងយកកូនបាន ៗ

អាសូរនាងមេម៉ាយកាយជាប់ក្ដឿង ព្រោះអាចោរសំពត់លឿងវាបញ្ឆោត សែនក្ដួលសែនក្ដៅសែនក្រេវក្រោធនឹងលោតទៅតាមចាប់អាចោរ ៗ តែក្រែងក្ដឿងត្រូវកូនសូន្យជីវិត

ដោចិត្តមាតាតែងទន់ទោរ តែមានអារម្មណ៍ឲ្យខឹងឃោរ នឹងចោលបង់កូននោះពុំមាន ៗ

និទាននេះមានដំណាលក្នុងក្បួនសៀម ៗ

(ស) សួរថា អាការមនុស្សពាលដែលសំដែងមកនោះតើមានយ៉ានណាខ្លះទាន?

(គ) តបថា ឯមនុស្សពាលដែលសំដែងអាការចេញនោះមានច្រើនប្រការណាស់វាខ្លះ វាប្រើកិរិយាសង្រួមហួសប្រមាណ ខ្លះវាព្យួហ៍បំភ័យខ្លះពោលអួតវិដ្ឋាចំណេះ ដែលខ្លួនវាពុំមានតែបើមានប្រាជ្ញាពិចារណា តាមអាការវាក៏គង់យល់ខ្លះមិនខាន ៗ

តម្រាពាលសង្រួមហួសប្រមាណ

ដូចនិទានពិតាបស១រូប ទៅតាំងអាស្រមកុដិនៅខាងជាយព្រៃ១នៅទៀបជនបទនោះ ៗ មានឧបាសកម្នាក់ជាអ្នករាប់អានតាបសនោះបានថ្វាយខ្លួនជាអ្នកឧបដ្ឋាកជាអ្នកបំរើ ៗ ឯតាបសនោះតែងចូលទៅកាន់ត្រកូលនោះរឿយៗ លុះនៅយូរមកឧបាសកនោះយកប្រាក់១ហិបទៅផ្ញើទុកនឹងតាបស ៗ ឯតាបសក៏ឲ្យឧបាសកកប់ហិបប្រាក់ទុកក្នុងទី១ ដ៏សមគួរខាងទីអាស្រមនោះឯង ដល់នៅយូរបន្តិចមកតាបសនោះកើតលោភចេតនា

ទើបគិតថាអាត្មាអញនេះមកបួសខំប្រព្រឹត្តរក្សាសីល ក៏យូរឆ្នាំណាស់ហើយមគ្គក៏មិនបានដល់ ផលក៏មិនបានសម្រេចទាំងឈានទៀតក៏មិនកើតម្តងសោះ បើដូច្នោះគួរតែអញសឹកចេញចាកសិក្ខាទៅជាឃរាវាសវិញ គិតប្រកបការរកស៊ីយលជាប្រសើរជាង ឯប្រាក់ដែលឧបាសកគេផ្ញើរនោះអញនឹងលួចយកទៅធ្វើជាដើមទុន ប្រកបការខាងផ្លូវលោកិយបានហើយតែនឹងលួចយកទៅឥឡូវនេះឧបាសកជាម្ចាស់ គេនឹងតាមតវ៉ាចោទថាអាត្មាលួចបើដូច្នេះ មានតែគិតលួចជាការបង្វែងដាន កុំឲ្យម្ចាស់គេនោះសង្ស័យនឹងខ្លួនអញបាន, កាលបើតាបសគិតយល់ឧបាយ១ដូច្នោះហើយ ទើបកកាយយកហិបប្រាក់អំពីទីនោះ នាំទៅកប់ទុកទីដទៃ ដើម្បីមិនឲ្យម្ចាស់ប្រាក់សង្ស័យនឹងខ្លួន លុះកប់លាក់ហិបប្រាក់នោះស្រេចហើយ តាបសក៏រៀបគ្រឿងបរិក្ខារដាក់សំពាយស្ពាយដើរទៅកាន់ផ្ទះឧបាសក ៗ

ឯឧបាសក បានយល់តាបសមកដូច្នោះហើយក៏រៀបទីអាសនៈដ៏សមគួរ ហើយនិមន្តតាបសឡើងទៅលើគ្រែស្តាន វន្ទាធ្វើបដិសណ្ឋារៈសួរទទួលដោយសេចក្តីរាប់អាន ៗ ឯតាបសនិយាយថាៈ "ចំរើនពរអាត្មាភាពមកលាញោមទាំងអស់គ្នា នឹងទៅនៅព្រៃ

ព្រះហិមពាន្តហើយ ត្បិតទីលំនៅសព្វថ្ងៃនេះជាទីនៅជិតទៀប
ស្រុកមនុស្សម្នាទៅមកមិនដាច់ នាំឲ្យកង្វល់រវល់នឹងការលោកិ
យច្រើនណាស់ រកឱកាសនឹងចំរើនមេត្តាភាវនាពុំបាន, ១ទៀត
រឿងប្រាក់ញោមដែលផ្ញើរនោះ ឲ្យញោមទៅយកផងចុះ
អាត្មាទៅហើយក្រែងមានអន្តរាយជាខាងក្រោយ ញោមកុំថែម
ថាអាត្មាឡើយ" ៗ ឯឧបាសកនោះក៏ឆ្លើយថា "មិនអីទេ ព្រះករុ
ណារឿងប្រាក់ដែលកប់លាក់ទុកនោះចំពោះដឹងតែលោកម្ចាស់
នឹងខ្ញុំករុណាតែពីរនាក់ប៉ុណ្ណោះឯង អ្នកឯណានឹងបានដឹងឮផង
ជា៣ ៤ នាក់ពុំមាន បើលោកម្ចាស់ចង់ទៅនៅព្រៃហិមពាន្តក្នុង
ថ្ងៃណា ក៏សូមនិមន្តទៅចុះរឿងប្រាក់នោះចាំខ្ញុំរួចធុរះរវល់
ថ្ងៃណាសឹមខ្ញុំទៅយក" ៗ ឯតាបសក៏ឆ្លើយថា "ចំរើនពរអញ្ជើ
ញទៅយកចុះ" ថាហើយក៏លាត្រកូលនោះចេញទៅ កាលចុះ
ទៅដល់មាត់ជណ្តើរ តាបសក៏កាន់យកស្បូវដែលប្រក់ផ្ទះនោះ
មួយសរសៃ ហើយសៀតជាប់និងជដា គឺផ្នួងសក់ដើរទៅដល់
មាត់ប្រកផ្លូវ ហើយវិលត្រឡប់មកវិញលើកយកកំណាត់ស្បូវ
នោះជូនទៅឧបាសកហើយថា "ញោមអើយអាត្មាភាពសូមទោ
សញោមផងចុះត្បិតអាត្មាពុំបានក្លែងលួចកំណាត់ស្បូវនេះទេ

គឺវាជាប់ទៅនឹងផ្នួងជដានៃអាត្មាៗពុំដឹងសោះ លុះតែដើរទៅ
ដល់ក្រៅរបង ស្រាប់តែឃើញស្បូវនេះវាធ្លាក់ពីជដាមក ទើប
អាត្មាកើតសេចក្តីភិតភ័យដោយសីល ក្រែងសៅហ្មង ហេតុនេះ
ទើបយកមកជូនញោមវិញ សូមញោមមេត្តាអត់ទោសអាត្មា
ចុះ" ៗ ឯឧបាសកនោះលុះឮពាក្យជដិលកោងនិយាយជូនកំណាត់
ស្បូវដូច្នោះហើយ ក៏សំគាល់ថា "លោកតាបសនេះមានសីលពិ
សេស" ទើបតបទៅថា "បពិត្រព្រះករុណាម្ចាស់ កុំមានហឫទ័យ
វង្វៀសឡើយ យើងខ្ញុំពុំមានចិត្តសង្ស័យនឹងសីលលោកម្ចាស់ទេ
ចូរលោកម្ចាស់និមន្តទៅតាមសប្បាយចុះ" ៗ

គ្រាកាលនោះ ព្រះពោធិសត្វជាម្ចាស់យើងនេះអន្ទោលជាតិ
កើតជានាយឈ្មួញ១នាក់ បានទៅជួញដល់ទៅស្រុកនោះ លុះ
ដើរទៅបានឮតាបសជូនកំណាត់ស្បូវ ដែលខ្លួនកាន់យកដោយ
ឧបាយកោងដូច្នោះហើយក៏យល់ដោយប្រាជ្ញាជ្រាបថា តាបស
នេះមានបើលួចយកទ្រព្យអ្វីៗ របស់អ្នកផ្ទះនេះមិនខានឡើយ
ទើបពោធិសត្វដណ្តឹងសួរទៅឧបាសកនោះថា "អ្នកឯងមានផ្ញើ
ទុកដាក់របស់អ្វី នឹងតាបសនេះខ្លះដែរឬទេ" ៗ ឧបាសកនោះ
ប្រាប់ថា៖ "ខ្ញុំបាទផ្ញើប្រាក់១ហឹបនឹងលោក" ៗ ពោធិសត្វថា

"ឱ! បើដូច្នោះប្រាក់អ្នកឯងនោះវិនាសដោយដែលោកជីតុនអ្នក ប្រាកដហើយ ប្រាក់១ហឹបនោះលោកជីតុនអ្នកឯងលួចយកទៅហើយ ចូរអ្នកឯងទៅតាមចាប់ខ្លួនឲ្យទាន់ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ៗ

ឯឧបាសកជាមនុស្សឥតប្រាជ្ញា ក៏ឆ្លើយតបថា "លោកជីតុនខ្ញុំនេះ លោកមានសីលវិសេសពេកណាស់លោកនឹងអាចហ៊ានលួចប្រាក់នោះឯណាបានតែត្រឹមកំណាត់ស្បូវ១សរសៃ ដែលជាប់ទៅនឹងជដាសក់របស់លោក ម្ដេចលោកក៏ពុំហ៊ានកន្លងលោកនាំយកមកឲ្យវិញ ហេតុនោះនឹងថាលោកលួចប្រាក់ខ្ញុំឯណាបាន" ៗ

ពោធិសត្វតបថា "ឱ! អ្នកឯងមិនស្ដាប់អាការពាលទេតើ! នែអ្នក, ក៏ឯសីលអទិន្នាទាននឹងដាច់នឹងសៅហ្មង ព្រោះកំណាត់ស្បូវ១សរសៃនោះឬអីនេះឯងហើយ ជាអាការរបស់មនុស្សយកសក់បាំងភ្នំបន្លំដាន លួចប្រាក់អ្នកឯងពិតហើយ បើអ្នកឯងមិនជឿអញ្ជើញទៅមើលប្រាក់អ្នកចុះ ដែលផ្ញើទុកនោះជានៅដូចដើមឬដូចម៉េចទៅ ចូរទៅឲ្យឆាប់ ទាន់តាបសគាត់មិនទាន់ទៅឆ្ងាយ" ៗ ឯឧបាសកនោះក៏យល់តាមទើបនាំពោធិសត្វទៅអាស្រមនៃតាបស ទៅមើលទីដែលកប់ប្រាក់នោះ

ឃើញអាចម៍ដីខ្ទាយវាយពាសទើបកកាយទៅខាងក្រោម ក៏ពុំឃើញហឹបប្រាក់នោះឡើយ ៗ ឧបាសកក៏រឹតតែជឿពាក្យពោធិសត្វក្រៃពេកទើបនាំពោធិសត្វរត់ទៅតាមតាបស បានទាន់នាកណ្ដាលផ្លូវ ហើយក៏ចាប់ខ្លួនតាបសនោះមកសាកសួរថា ប្រាក់យើងដែលផ្ញើនោះបាត់អស់ទៅហើយកាលយើងមកកប់ទុកនោះ ពុំមានអ្នកណា១ អាចដឹងទេ គឺដឹងតែប្រស្ដែងឯងនិងរូបយើងពីរនាក់ប៉ុណ្ណោះទេ ឥឡូវបាត់ពីទីនោះទៅ នឹងថាអ្នកឯទៀតណាមកលួចនោះក៏មិនបាន គឺប្រស្ដែងឯងលួចពិតហើយ ចូរអ្នកប្រាប់យើងដោយពិតចុះ បើពុំប្រាប់យើង យើងនឹងវាយឲ្យស្លាប់ឥឡូវនេះឯង ៗ ឯជដិលកោងនោះក៏ភិតភ័យខ្លាចសេចក្ដីស្លាប់ ក៏ប្រាប់តាមដំណើរខ្លួនលួចបង្វែងទៅកប់ទុកនៅទីឯទៀត ហើយក៏នាំឧបាសកនោះ ទៅយកហឹបប្រាក់ដែលខ្លួនលាក់ទុកនោះប្រគល់ឲ្យដល់ឧបាសកជាម្ចាស់ប្រាក់" ៗ ឯឧបាសកក៏ទទួលយកហឹបប្រាក់ ហើយតិះដៀលតាបសនោះដោយប្រការផ្សេងៗ ហើយបែរទៅសរសើរប្រាជ្ញានៃពោធិសត្វ ដោយអនេកប្បរិយាយ ទទួលពោធិសត្វទុកជាគ្រូអាចារ្យប្រដៅខ្លួនអំពីថ្ងៃនោះមក ៗ

ចប់តម្រាពាលសង្រួមហួសប្រមាណ

(ស) ឆ្លើយថាករុណាលោកគ្រូម្ចាស់ៗសំដែងមកនេះខ្ញុំចូលចិត្តហើយ តែការដែលនឹងស្គាល់អាការកិរិយាមនុស្សពាលនោះក្រណាស់ ចួនមនុស្សពាលនោះ វាមានអំណាចនិយាយបញ្ចុះបញ្ចូលអ្នកស្រុកអ្នកស្រុកក៏នាំគ្នាជឿតាមពាលនោះទៅចួនជាមានអ្នកណា១ ដឹងស្គាល់អាការកិរិយានៃមនុស្សពាល នៅមិនប្រព្រឹត្តមិនជឿតាមគេៗ ក៏បៀតបៀនអ្នកនោះឯងថាជាមនុស្សឆ្កួតវិញ ដូច្នេះនេះលោកគ្រូនឹងប្រព្រឹត្តទៅយ៉ាងណា នឹងឲ្យរួចអំពីពាលនោះបាន?។

(គ) ឱ! ឯងថានោះត្រូវហើយ ក៏វិស័យគេឆ្កួតពេញស្រុកហើយ ឯងជាតែម្នាក់ឯងឯណាក៏នឹងបានតែតោងមើលកាល មើលសម័យពិចារណាមើលតាមអាការនោះផង ជាការពាក់ព័ន្ធដោយទោសរាជឬដោយទោសរាស្ត្រ គឺកើតមកជាមនុស្សត្រូវឲ្យស្គាល់ទោសពីរប្រការ គឺទោសរាជ១ ទោសរាស្ត្រ១ ឯទោសរាជនោះ គឺពាលនោះឯងវាក្លែងតាំងខ្លួនជាអ្នកបុណ្យ ហើយអួតខ្លួនថាវាជាស្តេច ជាព្រះអង្គម្ចាស់ មាននាមថាព្រះបាទធម្មិករាជជាដើម តាំងបញ្ចុះបញ្ចូលមហាជនជាកងទ័ព គិតក្បត់ម្ចាស់ផែនដីយ៉ាងនេះហៅថា ទោសរាជគឺទោសព្រោះតាំងខ្លួនជាស្តេចថា

បើឯងដឹងអាការហេតុដូចយ៉ាងថាមកនេះហើយ តោងគិតវេះគេចចេញចាកទីនោះបង់ ទើបអាចរក្សាខ្លួនឲ្យសុខបាន។

ឯទោសរាស្ត្រនោះ គឺពាលមានអំណាចក្តី ឥតអំណាចក្តី វាប្រចុចប្រចែងក្លែងក្លាយ ប្រើឧបាយមាយានិយាយអួតកុហកថាវាចេះធ្វើហោរទាយ ចេះអង្គុយធម៌មើលហួយ មើលខ្មោចចេះគ្រូមើលជម្ងឺ មើលស្តោះគ្រោះ បូជាគ្រោះជាដើមហើយវានិយាយបំភ័យឲ្យអ្នកស្រុកបូជាផ្សេងៗ។ មនុស្សទាំងឡាយជឿវាពេញស្រុកហើយ តែឯងមិនជឿតាមគេៗថាឯងឆ្កួតយ៉ាងនេះហៅថាទោសរាស្ត្រ។ តែបើពាលមានអំណាចវានឹងបៀតបៀនហើយ តោងប្រព្រឹត្តទៅតាមកិរិយាដូចតម្រាថា "លោតប្រែតោងប្រព្រឹត្ត តែចិត្តកុំប្រែតាមវា" គឺប្រព្រឹត្តតែកិរិយាក្រៅទៅចុះ ព្រោះការទាល់ ដូចមាននិទានរឿងចៅសនជាបែប។

ឯរឿងចៅសននោះ ដើមឡើយមានសាមណេរ១អង្គ អ្នកស្រុកគេតែងហៅលោកតាថេនៗ នោះជានេនខ្ចីខ្ចា លួចមាន់វត្តស្ងោរ ផឹកស្រា សុំបាយល្ងាចតែរឿយៗ មានមនុស្ស៣នាក់រួមចូលផឹកស៊ីជាមួយផង។ លុះនៅយូរមក តាថេនរកប្រាក់នឹងទិញស្រាពុំបាន ហើយគិតក្រែងនៅយូរទៅ អ្នកស្រុកគេដឹងថា

នេនផឹកស្រាគេនឹងបណ្តេញបំបរចាកអារាម ទើបនិយាយ
ពិគ្រោះគ្នានឹងមនុស្សទាំង៣ នាក់នោះថាយើងនៅក្នុងស្រុកធំ
នេះ អត្តខាត់ប្រាក់ចាយណាស់ឧបាសក ឧបាសិកាញោមវត្តនេះ
គេក៏ពុំមានសទ្ធាធ្វើបុណ្យធ្វើទាននឹងយើងឡើយ ៗ បើដូច្នេះ
គួរយើងចេញទៅស្រុកក្រៅ ដើរកែខែកុហកបញ្ឆោតអ្នក
ស្រុកស្រែចំការដោយឧបាយផ្សេងៗ គឺអញធ្វើជាលោក
ធុតង្គរុក្ខមូល ចៅឯង៣នាក់ធ្វើជាកូនសិស្ស ឧបដ្ឋាកដើរតាម
ក្រោយ ដើរនិយាយបញ្ចុះបញ្ចូលបបួលពួកអ្នកព្រៃ ឲ្យគេ
ជឿថាអញវិសេស គេក៏នឹងនិមន្តធ្វើបុណ្យទាន បានចតុប្បច្ច័យ
ហើយសូមហើយកែខែទិញបាយទិញស្រាផឹកទៅតាមកាល ៗ
ឯមនុស្សទាំង៣នាក់នោះក៏យល់ព្រមតាមតាថេន ក៏រៀបរក
ឆត្រមុងធុតង្គ នូវគ្រឿងបរិក្ខារបានព្រមហើយ ទើបនាំមនុស្ស
៣នាក់នោះចេញចាកស្រុកធំ ដើរទៅកាន់ស្រុកលើ តាថេន
ក៏ក្លែងខ្លួនជាលោកសង្ឃធុតង្គដោយព្រៃ ដល់វេលាព្រឹកក៏ចូល
ទៅបិណ្ឌបាតក្នុងស្រុកតាមលំដាប់ផ្លូវ ឯបណ្តាមហាជនអ្នកស្រុក
ក្រៅ កាលបើបានឃើញតាថេននោះហើយ ក៏នឹកស្មានថាជា
លោកសង្ឃរុក្ខមូលដោយសុចរិត ទើបនាំគ្នាដាក់បាតប្រគេន

ចតុប្បច្ច័យផ្សេងៗអ្នកខ្លះនិមន្តឆាកមហាបង្សុកូលអ្នកខ្លះនិ
មន្តដារចាន់ធ្វើបុណ្យផ្សេងៗ តាមសទ្ធាអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាស
នា ៗ តាថេនបានលាភសក្ការៈហើយ ក៏ធ្វើជាសង្រួមឥន្ទ្រិយស្រ
គត់ស្រគំ ពុំសូវនិយាយស្តីអ្វីច្រើនឡើយ ៗ ឯមនុស្ស៣នាក់
នោះតែទៅដល់ទីណា វាក៏នាំនិយាយសរសើរអួតគុណតាថេន
ប្រាប់អ្នកស្រុកនោះថា លោកគ្រូយើងនេះលោវិសេសខាងផ្លូវ
ក្នុងពេកណាស់ ទាំងទឹកមន្តក៏ពូកែ ចេះទាំងឃើតមើលហួយមើល
ប៉ោក៏ឆុតឆាប់តែលោកជាអ្នកសន្តោស មិនមានសេចក្តីលោ
ភោទេបើអ្នកណាត្រូវចិត្តលោកៗ ក៏ប្រោសឲ្យទានបានសំរេច
ប្រយោជន៍គ្រប់ប្រការ ពួកយើង៣នាក់ក៏ឧស្សាហ៍ដើរតាម
លោកទាំងម្លេះនេះ ព្រោះឃើញសិល្បវិជ្ជាការនោះមែនទែន
ណាស់ ៗ ឯពួកមហាជនទាំងឡាយ កាលបើបានស្តាប់ពាក្យអ្នក
ទាំង៣នាក់ស្រដីអួតតាថេនដូច្នោះហើយ ក៏ជឿតាមទើបនាំគ្នា
និមន្តតាថេនសូត្របូជាព្រះគ្រោះខ្លះ សូមទឹកមន្តខ្លះសូមខ្សែរក
ខ្សែចង្កេះខ្លះ, តាថេនក៏បានលាភសក្ការៈបរិបូណ៌ដោយពួកអ្នក
ក្រៅរាប់អាន តែដល់ពេលយប់ស្ងាត់ទៅ៣នាក់ វាទៅលួចទិញ
ស្រាទិញបាយមកលៀងគ្នាក្នុងព្រៃ តាមវិស័យកិរិយាពាល ៗ

ឯតាថេននឹងអ្នក៣នាក់ វាប្រព្រឹត្តការកោងយ៉ាងនេះវេវៀងៗ ទៅតាមផ្លូវ ៗ លុះថ្ងៃ១តាថេននាំគ្នាទាំង៣នាក់ ដើរទៅដល់ភូមិគោក១ ទើបចូលទៅកាន់ភូមិនោះ ហើយទៅអង្គុយក្រោមម្លប់ដើមស្វាយខាងជើងភូមិ ៗ ឯចៅ៣នាក់វានាំគ្នាចូលទៅក្នុងភូមិនិយាយឃោសនាប្រាប់អ្នកស្រុកថា លោកធុតង្គនិមន្តមកគង់នៅខាងចុងភូមិនោះឯង បើបងប្អូនត្រូវការប្រាថ្នាការអ្វីៗ ក៏ចញ្ចើញយកទឹកតែ ស្ករស ស្លាបារីទៅប្រគេនលោកចុះ លោកនិមន្តមកនេះ គឺមកចង់ប្រោសសត្វហើយ អ្នកណាចង់បានខ្សែចង្កេះ ទឹកមន្តការពាររោគអាសន្នកម្មផ្សេងៗ ក៏សូមអញ្ជើញទៅរកលោកឲ្យឆាប់ចុះ ៗ ឯបណ្ដាមហាជនប្រុសស្រីនៅទីភូមិនោះ លុះឮថាលោកធុតង្គរុក្ខមូលវិសេសមកដូច្នោះហើយ ខ្លះក៏បានស្លាបារី ខ្លះក៏បានទឹកក្ដៅ ទឹកត្រជាក់នាំគ្នាទៅរកតាថេន ដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំសួរទទួលបដិសណ្ឋារៈប្រគេនទុកស្រង់ទឹកឆាន់ ស្លាម្លូភេសជ្ជៈតាមសទ្ធា ហើយសំពះសួរថា ព្រះករុណាម្ចាស់និមន្តមកពីស្រុកណា ព្រះករុណា ៗ

តាថេនឆ្លើយថា "ចំរើនពរ អាត្មាភាពនេះនៅក្នុងក្រុងចេញមកធុតង្គយូរខែហើយ នៅតែក្នុងព្រៃមិនដែលចូលស្រុកណា

ទេញោម ទើបតែថ្ងៃនេះ មានហេតុជាការមិនស្រួលនៅស្រុកញាតិញោមនេះបានជាអាត្មាភាពខំឧស្សាហ៍ដើរមកនេះ" ៗ

ឯពួកអ្នកស្រុកនោះ លុះឮតាថេនថាដូច្នោះហើយ ក៏កើតសេចក្ដីសង្ស័យឡើងគ្រប់គ្នា ទើបនាំគ្នាសួរតបថា "ករុណាម្ចាស់មានពុទ្ធធិកានេះយល់ប្លែកពេកណាស់" ចុះលោកម្ចាស់ យល់ហេតុភូមិយើងនេះមិនស្រួលយ៉ាងណា? តាថេនថា "ញាតិញោមអើយ អាត្មាអង្គុយធម៌យប់មិញនេះ ក៏ឃើញហេតុអន្តរាយនឹងកើតមានដល់ញាតិញោម ក្នុងភូមិនេះទាំងអស់គ្នាគឺឃើញថា ភូមិនេះនៅតែ៧ថ្ងៃទៀត នឹងមានអសនីបាត គឺរន្ទះបាញ់មកត្រូវភូមិនេះ ដល់នូវសេចក្ដីវិនាសសូន្យទាំងភូមិជាម្ដង អាត្មាគិតអាណិតដល់ញាតិញោមរាល់គ្នាណាស់ បានជាខំឧស្សាហ៍មកនេះប្រាថ្នានឹងប្រាប់សេចក្ដីនោះ ឲ្យញាតិញោមបានដឹងខ្លួនជាមុនថាបើញោមឯណាចង់ឲ្យរួចអំពីកាឡកិណី សេចក្ដីវិនាសនោះ មានតែរើផ្ទះសំបែងចេញអំពីទីចាស់ទៅតាំងនៅភូមិក្រៅជាថ្មីទៀត នោះទើបបានផុតភ័យអំពីអសនីបាតនោះបាន" ៗ

ឯបណ្ដាមហាជនទាំងឡាយនោះ លុះឮតាថេនថាដូច្នោះហើយក៏កើតសេចក្ដីភិតភ័យទាំងអស់គ្នា ទើបថា "សូមទានករុណាម្ចាស់

បើដូច្នោះសេចក្ដីភ័យនោះនឹងមានដល់យើងខ្ញុំហើយ តែថាជាការលំបាកណាស់បើដូច្នោះករុណាម្ចាស់នឹងមានឧបាយកលល្មមឧបទេសកែខៃសេចក្ដីអន្តរាយអំពីរន្ទះនោះ ជាបានខ្លះឬទេ? "ឱញាតិញោមចង់គិតកែខៃឧបទេសនោះ ចាំអាត្មាអង្គុយធម៌មើលសិន" ថាហើយ តាថេនតាំងអុជទៀនធូប ហើយតាំងសមាធិអង្គុយធ្មេចភ្នែកបានតិច ក៏បើកភ្នែកហើយថា "បានញោមតែត្រូវខាតទុនខ្លះទើបអាចធ្វើបាន" ។ ករុណាម្ចាស់មិនអីទេ ទោះបងខាតធនធានប៉ុន្មានៗ ក៏មិនថាដែរ ធ្វើម្ដេចឯងដល់នូវសេចក្ដីវិនាសហើយ សូមនិមន្តលោកគ្រូម្ចាស់បង្គាប់ចុះ" ។ តាថេនក៏ធ្វើជាមាយាហើយប្រាប់ថា "ឱញាតិញោមអើយអាត្មានេះជាសង្ឃផង នឹងបង្គាប់បញ្ជាទៅក៏ដូចជាមិនគួរនឹងភេទឯងជាសមណៈនោះសោះ ត្បិតភ្លើងរន្ទះនោះ តាមបាលីថាអសនី គឺថាអសុភប្រែថាយក្សខ្មោច ។ នោះវាគាប់ចិត្តតែនឹងស្រា បាយសាច់ ញាំភ្លា មាន់ស្ងោររៀបបូជាពលិការវា ហេតុនោះបានជាថាអាត្មាទាល់ណាស់ ព្រោះឯងជាលោកសង្ឃ" ។ "ករុណាម្ចាស់ កុំព្រួយព្រះហឫទ័យឡើយ និមន្តបង្គាប់ចុះយើងខ្ញុំនឹងធ្វើតាម" ។ តាថេនបានឱកាសដូច្នោះហើយក៏ឲ្យធ្វើរោងពិធី១ ខ្នងនៅក្រៅ

ភូមិហើយឲ្យធ្វើរាជវតិ ទង់ ឆ័ត្រ ស្លាធម៌ បាយសី ជមបារ គ្រឿងចំអាបបង្អែមផ្សេងៗយកទៅតាំងនៅរោងពីធី ។

ឯមនុស្សទាំងឡាយ ក៏នាំគ្នាធ្វើតាមពាក្យតាថេននោះសព្វប្រការ ឯតាថេនក៏នាំគ្នា៣នាក់ចូលទៅក្នុងរោង ហើយយកអម្បោះចងព័ទ្ធសីមា៧ ជាន់ហើយប្រាប់អ្នកស្រុកថា ញាតិញោមទាំងអស់នេះសុទ្ធសឹងមនុស្សមានគ្រោះធំ ត្រូវតែនៅក្រៅរោងពិធីនេះ តាថេនថាហើយទើបសរសេរសំបុត្របិទនៅមាត់ទ្វារនោះថា កុំឲ្យនរណាចូលក្នុងរោងពិធីនេះឡើយ ថាបើនរណាតាក់អម្បោះសីមាកន្លងចូលដល់ក្នុងរោងហើយអ្នកនោះនឹងទៅជាឆ្កួតឈឺស្លាប់ កើតវិបត្តិផ្សេងៗ ។ បណ្ដាអ្នកស្រុកធ្វើតាមតាថេនហាមទាំងអស់ នាំគ្នាហាមកូនចៅក្មេងតូចធំ កុំឲ្យចូលទៅក្នុងរោងពិធីនោះ ។

ឯតាថេនបានឱកាសស្ងាត់ហើយ ក៏នាំគ្នាទាំង៣ នាក់ស៊ីបាយផឹកស្រាតាមអំពើពាលលុះស្រវឹងស្រាខ្លាំង ក៏តាំងនិយាយកោកៗប្រកែកគ្នាទៅវិញទៅមកគឹកកងក្នុងរោង លុះដល់នៅបានពីរបីថ្ងៃ មានក្មេងប្រុសម្នាក់អាយុ ១៤ ឬ ១៥ឆ្នាំ ឈ្មោះចៅសនក្មេងនោះវាទៅឃ្វាលក្របីនៅវាលស្រែ ។ ដល់ពេលថ្ងៃល្ងាច

ត្រជាក់ចៅសនវាដេញក្របីទៅផ្ទះ បរទៅខាងរោងពិធីនោះបានឮសំឡេងចៅពាលទាំង៤ នាក់ផឹកស៊ីប្រកែកគ្នាកោកកាកដូច្នោះហើយ ចៅសនគិតថាសំឡេងយ៉ាងនេះ ទំនងជាមនុស្សស្រវឹងស្រាយ៉ាងជាលោកសង្ឃនោះផឹកស្រាទេដឹង បើដូច្នោះគួរអញលបទៅមើលឲ្យជាក់ច្បាស់ ទោះវាឆ្កួតឬឈឺចាប់យ៉ាងណាក៏តាមចុះ អញប្រថុយលបមើលគិតហើយក៏ដើរលបចូលទៅដល់ប្របជញ្ជាំងរោង ហើយលួចបើកស្លឹកត្នោត ដែលបាំងនោះគន់មើលទៅក្នុងរោង ក៏ឃើញចៅពាលទាំង៤នាក់អង្គុយដឹកង់គ្នាស៊ីបាយផឹកស្រាដោយអំពើពាល ។ ចៅសនឃើញច្បាស់ហើយក៏នឹកថា យីអាដែងអស់ទាំងនេះផឹកស្រាស៊ីបាយល្ងាចទេតើ ពុទ្ធោៗ ឱ ម៉ែឪអញទៅជឿអាពួកនេះឆ្កួតទទេ ទាំងអ្នកស្រុកក៏ជឿចុះចូលវាឲ្យវាបញ្ឆោតអស់ខ្លួនមែនហើយ បើដូច្នោះគួរអញទៅប្រាប់ម៉ែឪឲ្យគាត់បានដឹងផងចុះ គិតហើយក៏ដើរថយចេញម្នីម្នា រត់ត្រង់ទៅផ្ទះ បានឃើញម្ដាយនៅលើផ្ទះ ចៅសនក៏ប្រាប់ថាម៉ែៗ ម៉ែឯងទៅជឿអីលោកសង្ឃធុតង្គនោះ មិនពិតជាលោកសង្ឃល្អទេវាក្លែងក្លាយទេម៉ែ ខ្ញុំបានឃើញវាផឹកស្រា ស៊ីបាយល្ងាចអំបាញ់មិញនេះឯង ។

ឯនាងជាម្ដាយបានឮពាក្យកូនប្រាប់ដូច្នោះហើយក៏ពុំមានសតិសម្បជញ្ញៈ នឹងត្រិះរិះឲ្យច្បាស់លាស់ដោយជឿពាក្យតាថេនថា នរណាកាត់សីមាចូលក្នុងរោងពិធីលោក អ្នកនោះនឹងឆ្កួតប្រាកដទើបកើតភិតភ័យតក្កមាហើយសួរថា "ចៅសនឯងចូលទៅក្នុងរោងពិធីលោកឬអី?" ។ ចៅសនថា "បាទខ្ញុំបាទលួចលបចូលទៅឃើញ វាកំពុងតែផឹកស៊ីទាំង៤ នាក់ណា៎ម៉ែ" ។ ម្ដាយថា "ឱកូនអើយលោកបានហាមទាំងអស់គ្នាថា កុំឲ្យនរណាចូលទៅក្នុងសីមារោងពិធីលោក ឥឡូវកូនឯងចូលទៅនោះ ត្រូវដូចលោកថាអ្នកណាចូលហើយអ្នកនោះនឹងឆ្កួតមិនខាន ឥឡូវឯងឆ្កួតហើយតើកូនគួរអីទៅថាលោកសង្ឃផឹកស្រានោះ លោកជាអ្នកដើរធុតង្គវិសេសណាស់" ។ ចៅសនប្រកែកថា "ម៉ែឯងមិនជឿខ្ញុំឬ ខ្ញុំបានឃើញច្បាស់នឹងភ្នែកហើយអាដែងទាំង៤នាក់នោះវាមកក្លែងបញ្ឆោតគេយកលាភទេ អ្នកណាទៅជឿវាក៏គង់នឹងខូចខ្លួន" ។ ឯនាងម្ដាយមិនស្ដាប់ ចេះតែថា អាឯងទៅចូលក្នុងសីមាលោក វាឆ្កួតមែនហើយ ។ ឯបណ្ដាពួកញាតិនៅជិតខាង បានឮចៅសននឹងម្ដាយប្រកែកគ្នាដូច្នោះហើយសឹងឆោឡោឡើងទៅសួរថា ម្ដេចចៅសនវាចូលទៅក្នុងសីមាលោកនោះឬអី?

នាងម្តាយក៏ប្រាប់ទៅថាអើឯងអើយ វាចូលទៅក្នុងសីមាលោកឥឡូវវាឆ្កួតវិវណាស់ទៅតាំងតែដេរលោកសង្ឃនេះផងៗ ។

ឯពួកញាតិក៏នាំគ្នាស្តីបន្ទោសចៅសន ហើយថាឆ្កួតមែនហើយ ធ្វើម្តេចនឹងរកគ្រូឯណានឹងមើលបាន ។ ឯចៅសនឮពួកញាតិបន្ទោសដូច្នោះហើយ ក៏ខឹងណាស់តាំងដេរដាសពាលទៅដល់ប្រកែកនឹងគេមិនឈ្នះ វាក៏យំផងព្រោះដោយសារក្មេង ឯពួកញាតិក៏រឹតតែជឿថា ចៅសនឆ្កួតមែនគឺពីដើមគ្រាន់តែថាលោសង្ឃផឹកស្រា ឥឡូវវិវខ្លាំងតាំងយំដេរគេឯងតែផ្តាស មិនស្គាល់ចាស់ក្មេងផង ឯនាងជាម្តាយនោះក៏ភិតភ័យ ទើបរត់ទៅឯរោងពិធីតាថេន ដល់ហើយស្រែកហៅទៅថា "ឱករុណាម្ចាស់សូមមេត្តាប្រោសសត្វ សូមទាននិមន្តចេញមកខាងក្រៅរោងសិន ត្បិតសត្វកើតវិបត្តិហើយ ព្រះគុណម្ចាស់" ។ ឯតាថេនឮនាងសិកានិមន្តឲ្យចេញដូច្នោះ ក៏ស្ទុះម្នីម្នាជូតមាត់ជូតកស្អាតហើយតាំងគ្រងចីវរជាបរិមណ្ឌលពាក់ផ្គាំ កាន់ឈើច្រត់ដើរលបៗចេញមកក្រៅហើយសួរ "កើតអីញោមបានជាភិតភ័យរលះរលាំងយ៉ាងនេះ" ។ នាងសិកានោះ ក៏អង្គុយលុតជង្គង់ប្រណម្យដៃទូលថា "ករណាម្ចាស់ ឥឡូវនេះចៅសនកូនខ្ញុំករុណាវាចូល

មកក្នុងសីមាលោកម្ចាស់ ឥឡូវកើតវិវទៅជាឆ្កួតពុំដឹងអី ចេះតែស្រែកយំដេរគេឯងពាស ទៅដេរត្រូវទាំងលោកម្ចាស់ផង" ។

តាថេនឆ្លើយថា "ញោម អាចក្តីបានហាមហើយថាកុំឲ្យប្រហែសឲ្យហាមកូនហាមចៅកុំឲ្យវាចូលមកក្នុងសីមាពិធីនេះ ក្រែងវាកើតហេតុ ឥឡូវមែនៗ ដូចពាក្យអាចក្តីថា ចុះឥឡូវនេះវានៅឯណាកូនញោមនោះ" ។ "ករុណាម្ចាស់វានៅឯផ្ទះខ្ញុំករុណាឯនោះ" ។ "អើបើដូច្នោះញោមទៅនាំខ្លួនវាមកឯរោងពិធីនេះ "អាចក្តីនឹងមើលរោគឆ្កួតនោះណា៎ញោម តែញោមពាក្យចាស់លោលថា បន្លាមុតតោងយកបន្លាដោះ ទឹកចូលត្រចៀកតោងយកទឹកចាក់ រោគឆ្កួតកើតមកពីរោងពិធី តោងមកមើលរក្សាឯរោងពិធីទើបសះស្បើយបាន" ។ ឯនាងសិកានោះក៏សំពះលាតាថេនវិលទៅពឹងបងប្អូនប្រុសៗ ៣ ៤ នាក់ឲ្យជួយចាប់យកខ្លួនចៅសនមកប្រគល់ឲ្យតាថេន ។ ឯចៅសននោះត្រូវគេមកចាប់ដឹកនាំទៅដូច្នោះ ក៏រឹតតែខឹងនឹងពួកញាតិ តាំងបម្រះនទៀលដេរគេដេរឯង ហើយយំទៅតាមភាសាក្មេង តែធន់ពុំបាននឹងកម្លាំងមនុស្សចាស់គេក៏នាំគ្នាចាប់សែងពនាំទៅដល់

រោងពិធីនោះៗឯតាថេនក៏បបួលគ្នាទាំង៣ នាក់ចេញមកក្រៅរោងហើយទទួលយកចៅសនទៅក្នុងរោងតាថេនៗ ក៏ប្រាប់ទៅថា ញោមទាំងអស់គ្នាសុទ្ធតែជាអ្នកមានគ្រោះនឹងនៅជិតរោងពិធីនេះពុំបាន ក្រែងខ្មោចព្រាយអស់នោះវាចូលរូប អាត្មានឹងស្រោចទឹកបន្តចៅសនហើយ ខ្មោចដែលនៅក្នុងរូបចៅសន វានឹងស្រែកជាខ្លាំងពុំខាន បើដូច្នោះចូរញាតិញោមទាំងអស់គ្នាចៀសចេញទៅផ្ទះវិញឲ្យឆាប់ កុំនៅយូរក្រែងខ្មោចវាចូលឯរូបចៅសននេះមិនអីទេ តែស្អែកខានស្អែកគង់នឹងជាមិនខានៗ ឯពួកញាតិចៅសនឮតាថេនថាដូច្នោះ ក៏នាំគ្នាសំពះលាលោកតាថេនវិលទៅផ្ទះទីទៃៗ ទៅៗ ឯតាថេនចូលទៅក្នុងរោងពិធីហើយឲ្យគ្នា៣ នាក់នោះចងចៅសនខ្ជាប់នឹងសសររោង តាំងកាន់រំពាត់ផ្តៅទាំង៤ នាក់ហើយកំហែងសួរចៅសនថាអើអាសនអាឯងថា "ឃើញអញផឹកស្រាមែន ឬដូចម្តេច? ចៅសនឆ្លើយថា "អើមែន ខ្ញុំឃើញលោកតាឯងផឹកស្រា ស៊ីបាយល្ងាចប្រាកដទាំង៤ នាក់"ៗ ពួកទាំងនោះក៏កើតទោសោ ហើយវាយចៅសន៤ ៥ រំពាត់ចៅសនក៏ស្រែកយំដោយសំឡេងខ្លាំងៗ ទាំង៤នាក់ក៏សាកសួរទៀតថា "ដូម្តេចអាសនឯងថា ពួកយើងផឹកស្រាមែន

ឬដូចម្តេច? ចៅសនថា "អើឯងផឹកស្រាមែនអញឃើញច្បាស់នឹងភ្នែកអញហើយ"ៗ អា៤នាក់ក៏រឹតតែវាយខ្លាំងលើសមុនៗ ចៅសនបាននូវសេចក្តីវេទនា ឈឺចាប់ពនិពេកណាស់ ដល់ក្រោយទើបគិតថា ឱអញនេះជាមនុស្សក្មេងម្នាក់ឯង គេឆ្កួតពេញស្រុកទៅហើយ តែឯងមិនធ្វើឆ្កួតតាមគេនោះអាដែងពួកពាលនេះវានឹងវាយអញដល់សេចក្តីស្លាប់មិនខានឡើយ"ៗ

ណ្ហើយចុះតោងធ្វើជាឆ្កួតតាមវាទៅចុះទើបរក្សាខ្លួនសុខបាន ចៅសនគិតដូច្នោះហើយទើបលើកដៃសំពះតាថេន ហើយសាសព្ទប្រាប់ថា "ករុណាម្ចាស់ ខ្ញុំព្រះករុណានេះឆ្កួតមិនដឹងខ្លួនមិនដឹងប្រាណទេព្រះគុណ" បានជាថាព្រះគុណផឹកស្រានោះ គឺព្រះគុណពុំមែនឆាន់ស្រាទេ ខ្ញុំឆ្កួនមែនហើយ ឥឡូវខ្ញុំដឹងខ្លួនជាសះស្បើយហើយ រាងចាលហើយពីនេះទៅទៀត ខ្ញុំមិនថាព្រះគុណផឹកស្រាទេទាន"ៗ តាថេនថា "អើបើឯងលែងថាអញផឹកស្រា រាងចាលហើយអញក៏លែងវាយឯងតែត្រឹមនេះ"ៗ "ករុណា ខ្ញុំព្រះករុណាលែងថាព្រះគុណឆាន់ស្រាហើយ អំពីថ្ងៃនេះតទៅ ករុណាម្ចាស់"ៗ "អើបើមែនដូច្នោះអញក៏លែងវាយឯង បើឯងនៅតែថាអញៗ ក៏វាយឯងទាល់តែស្លាប់"ៗថាហើយ

តាថេនក៏ឲ្យស្រាយចំណងចៅសនឃាត់ខាំងចៅសនមិនឲ្យចេញក្រៅរោង។ ឯចៅសនសោតទាស់ចំណេះ ក៏នៅបំរើអា៤នាក់នោះទៅតាមអធ្យាយស្រ័យ លុះថ្ងៃគំរប់៧ ជាពេលយប់ស្ងាត់ចៅសនក៏ដេនលក់ទៅ។ ឯចៅពាល៤នាក់នោះតាំងរើគ្រឿងកំណល់ពិធីយកប្រាក់ យកសំពត់ ផ្តិល ជើងពាន ទេចជាសម្ពាយហើយក៏នាំគ្នាលបរត់ចេញចាកស្រុកនោះទៅនាក់ស្រុកដទៃ។ លុះវេលាព្រឹកចៅសនភ្ញាក់ឡើង ស្រាប់តែស្ងាត់ឈឹងទាំងរោង មើលទៅគ្រឿងតាំងពិធីនោះ ក៏បាត់អស់រលីងគ្មានសល់ដល់តិចឡើយ ចៅសនក៏ដឹងថា តាថេនលួចរបស់ទ្រព្យរត់ទៅអស់ហើយ ទើបចៅសនដើរចេញចាករោងចូលទៅផ្ទះអាត្មា។ ឯបណ្តាញាតិមិត្តឃើញចៅសនដើរមកដូច្នោះហើយ ក៏សួរថា "ដូចម្តេចទៅជីសនអើយ រោគនោះបានស្រាកស្រាល ធូរខ្លួនប្រាណខ្លះហើយឬដូចម្តេចទៅ"។ ចៅសនក៏តបថា "នៅឡើយទេតែថាឥឡូវនេះអំពើចំកួតនោះ វានៅលើអ្នកស្រុកទាំងអស់គ្នា អើឯងជាៗសោះ គេឆ្កួតពេញទាំងស្រុក ក៏ត្រឡប់ថាឯងឆ្កួតវិញ អើមឹងមាយាយតាទាំងឯស់គ្នាទៅជឿអាមនុស្សពាលនោះទុកជាគ្រូថា លោកធុតង្គរុក្ខមូលវិសេសណាស់ ឥឡូវ

គ្រឿងប្រដាប់ដែលតាំងពិធីពីកានោះ លោកធុតង្គទោះបន្ទុងឆាកយកទៅអស់ហើយឲ្យអញ្ជើញទៅមើលចុះ ថាហើយចៅសនក៏ដើរត្រង់ទៅផ្ទះ។

ឯបណ្តាលអ្នកស្រុងបានឮចៅសនថាដូច្នោះហើយខ្លះក៏សង្ស័យថា ក្រែងពិតដូចពាក្យចៅសនថាឬទើបនាំគ្នាទៅឯរោងពិធីស្រាប់តែឃើញស្ងាត់ឈឹងសូន្យក៏ចូលទៅរោង យល់របស់ទ្រព្យខ្លួននោះវិនាស់អស់ទៅ ដោយដៃមនុស្សពាលទាំង៤នាក់នោះឯង ហើយទើបនាំគ្នាមកផ្ទះទីទៃ។ កើតសេចក្តីវិប្បដិសារីរលឹកទោសអាត្មា ឃើញថាជាមនុស្សឥតបញ្ញា ទៅជឿពាលឲ្យវាបញ្ឆោតបាន គឺខ្លួនឆ្កួតប្រាកដចៅសនគ្នាជាសោះក៏នាំគ្នាជឿថាឆ្កួតវិញ។

ចប់និទានតាថេនតែប៉ុណ្ណោះ។